

**UCHWAŁA NR XXXII/147/2026
RADY MIEJSKIEJ W MILICZU**

z dnia 26 marca 2026 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomani na rok 2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436) art. 4¹ ust. 1 ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), w zw. z art. 10 ust.1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) Rada Miejska w Miliczu uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Milicz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Miliczu

Bartłomiej Szmigiel

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026

I. Wprowadzenie

Cele i zadania niniejszego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dostosowane są do lokalnych potrzeb oraz zgodne z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Program stanowi element realizacji lokalnej polityki społecznej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz ograniczania negatywnych skutków ich występowania w środowisku lokalnym. Gmina Milicz od wielu lat podejmuje działania na rzecz poprawy jakości życia swoich mieszkańców poprzez wspieranie rodzin, rozwój społeczności lokalnej oraz realizację polityki społecznej w obszarze profilaktyki uzależnień. Dotychczas wdrażane programy profilaktyczne i pomocowe przyczyniły się do wzrostu świadomości mieszkańców w zakresie szkodliwości spożywania alkoholu, używania narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych, a także uzależnień behawioralnych. Istotnym elementem tych działań jest również wsparcie rodzin dotkniętych problemem uzależnień oraz przemocy, co sprzyja wzmocnieniu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych i integracji społecznej.

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, do zadań własnych gminy należy:

1. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. W szczególności zadania te obejmują:

1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;

2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową;

3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;

6) wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. W celu realizacji gminnego programu, burmistrz może powołać pełnomocnika. Gminny program sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata.

Uchwalany przez Radę Miejską w Miliczu **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026** stanowi kontynuację dotychczasowych działań prowadzonych w tym obszarze i jest elementem lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Program stanowi dokument planistyczny o charakterze kierunkowym, wyznaczający cele, zadania oraz priorytety Gminy Milicz w zakresie ograniczania szkód społecznych i zdrowotnych wynikających z nadużywania alkoholu i narkotyków.

Program uwzględnia również rozszerzony wymiar profilaktyki uzależnień behawioralnych (m.in.: od internetu, gier i hazardu) oraz promocję zdrowia psychicznego, które są fundamentalne dla budowania trwałej odporności na uzależnienia. Jego realizacja ma służyć nie tylko osobom uzależnionym, lecz także ich rodzinom, dzieciom oraz całej społeczności lokalnej, poprzez tworzenie bezpiecznego i wspierającego środowiska sprzyjającego zdrowemu oraz aktywnemu stylowi życia.

Ważnym jest, aby pamiętać, że różne rodzaje uzależnień mają ze sobą wiele elementów wspólnych. Bez względu na to, czy mówimy o uzależnieniu od alkoholu, narkotyków czy behawioralnym, spotykamy się z takimi samymi lub podobnymi mechanizmami, przebiegiem, czynnikami ryzyka oraz czynnikami chroniącymi.

Celem niniejszego Programu jest zintegrowanie działań wszystkich instytucji oraz podmiotów zaangażowanych w profilaktykę, leczenie i przeciwdziałanie uzależnieniom, w szczególności: Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodka Pomocy Społecznej, placówek oświatowych, podmiotów ochrony zdrowia, Policji oraz organizacji pozarządowych. Program zakłada realizację działań o charakterze profilaktycznym, edukacyjnym, pomocowym oraz interwencyjnym, dostosowanych do lokalnych potrzeb mieszkańców oraz aktualnych wyzwań społecznych. Realizacja Programu finansowana będzie ze środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, natomiast jego efekty będą monitorowane i poddawane corocznej ewaluacji w celu zapewnienia skuteczności oraz adekwatności podejmowanych działań. Program został opracowany w oparciu o analizę lokalnych danych oraz ankiet pochodzących z Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz placówek oświatowych, co pozwoliło na identyfikację głównych problemów alkoholowych występujących na terenie gminy. Narodowy Program Zdrowia (NPZ) na lata 2021-2025 został przedłużony na kolejny rok – do końca 2026 roku.

Dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, mogą być wykorzystane wyłącznie na finansowanie zadań:

- określonych w art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- określonych w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

II. Czym jest uzależnienie?

Uzależnienie jest zdefiniowane i sklasyfikowane jako choroba, według międzynarodowych standardów medycznych (WHO, APA). Jest to stan psychiczny i fizyczny, wynikający z interakcji między żywym organizmem a substancją (lub czynnością), charakteryzujący się przymusem zażywania/wykonywania jej mimo szkodliwych konsekwencji. Uzależnienia behawioralne to zaburzenia nawyków i popędów polegające na przymusowym powtarzaniu czynności (np. hazard, internet, zakupy, praca) w celu zaspokojenia potrzeb emocjonalnych, często prowadzące do poważnych konsekwencji życiowych i zdrowotnych. Wynikają one z czynników psychologicznych, społecznych oraz łatwego dostępu do technologii.

W klasyfikacji ICD-11 (Międzynarodowa Statystyczna Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych) uzależnienie (zespół zależności) jest uznawane za chorobę mózgu. Główne kryteria to:

- Silna potrzeba konsumpcji (głód substancji).
- Utrata kontroli nad zachowaniem (trudności z zaprzestaniem lub ograniczeniem).

- Rozwój tolerancji (konieczność zażywania większych dawek).
- Fizyczne objawy odstawienia (gdy substancja przestaje być dostarczana)
- Zaniedbywanie innych zainteresowań i przyjemności

W obrębie każdej kategorii ICD-11 wyróżnia m.in.:

- epizod zatrucia,
- używanie szkodliwe,
- zespół uzależnienia,
- zespół abstynencyjny,
- zaburzenia psychiczne i inne zaburzenia wywołane substancją.

Uzależnienie jest postrzegane jako problem medyczny i społeczny, wymagający interwencji terapeutycznej, a nie jedynie kwestia „słabej woli”. Charakteryzuje się ona kompulsywnym dążeniem do zażywania substancji lub wykonywania czynności, mimo świadomości ich destrukcyjnego wpływu na życie.

Światowa Organizacja Zdrowia w najnowszej klasyfikacji ICD-11 definiuje uzależnienie jako zespół zjawisk fizjologicznych i poznawczych, w których używanie substancji staje się priorytetem nad innymi zachowaniami.

ICD-11 oficjalnie uznaje uzależnienia behawioralne (np. od hazardu czy gier wideo) za zaburzenia o podobnym mechanizmie co narkomania czy alkoholizm.

Z perspektywy neurologicznej uzależnienie to „porwanie” układu nagrody w mózgu. Nadmierna stymulacja dopaminą sprawia, że mózg przestaje reagować na naturalne przyjemności (jedzenie, relacje), a jedynym sposobem na poczucie ulgi staje się używka lub nałogowe zachowanie.

Główne rodzaje i obszary uzależnień behawioralnych:

- 1) Hazard (również e-hazard): Kompulsywne obstawianie zakładów, prowadzące do utraty kontroli finansowej.
- 2) Uzależnienie od Internetu/social mediów (sieciholizm): Ciągłe bycie online, sprawdzanie powiadomień, co dotyka coraz częściej młodzież.
- 3) Zakupoholizm: Kompulsywne zakupy, często online, traktowane jako ucieczka od problemów emocjonalnych.
- 4) Pracoholizm: Przesadne zaangażowanie w pracę, zaniedbywanie życia prywatnego.
- 5) Uzależnienie od gier komputerowych: Nadmierne granie, prowadzące do izolacji i problemów zdrowotnych.
- 6) Inne: Uzależnienie od aktywności fizycznej, od zabiegów medycyny estetycznej.

Uzależnienia behawioralne często wynikają z potrzeby akceptacji, zaburzeń emocjonalnych, braku umiejętności radzenia sobie ze stresem oraz konsumpcyjnego stylu życia. Przewycięzenie ich jest trudne, ponieważ często są bagatelizowane przez uzależnionych. Konsekwencje są porównywalne do uzależnień od substancji: problemy finansowe, konflikty rodzinne, utrata pracy oraz zaburzenia psychiczne (depresja, lęki, fobia społeczna).

Sygnały ostrzegawcze (objawy):

Zaabsorbowanie czynnością (myślenie o niej cały czas).

- Tolerancja (potrzeba zwiększania czasu lub intensywności czynności dla osiągnięcia "haju").
- Objawy odstawienne (rozdrażnienie, lęk, drżenie rąk).
- Nawroty mimo prób zaprzestania.

III. Diagnoza sytuacji w Gminie Milicz

Profil społeczno-demograficzny Gminy Milicz

Gmina Milicz jest gminą miejsko-wiejską o powierzchni 435.6 km² położoną w północno-wschodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie milickim. W skład gminy wchodzi miasto Milicz oraz 52 sołectwa. Liczba mieszkańców Gminy Milicz wynosi 22.912. Charakteryzuje się bogatymi tradycjami społecznymi, rozwiniętą siecią placówek oświatowych, aktywnym sektorem organizacji pozarządowych oraz rosnącą świadomością społeczną w zakresie zdrowia publicznego i profilaktyki uzależnień. Jednocześnie, jak w większości społeczności lokalnych, także tutaj występują problemy związane z nadmiernym spożyciem alkoholu, eksperymentowaniem przez młodzież z substancjami psychoaktywnymi oraz konsekwencjami społecznymi uzależnień – takimi jak przemoc domowa i problemy wychowawcze.

Skala i charakter problemów alkoholowych

Na podstawie danych uzyskanych z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Ośrodka Pomocy Społecznej w Gminie Milicz można stwierdzić, że problem alkoholowy stanowi jedno z istotnych wyzwań społecznych na tym terenie. W ewidencji GKRPA znajduje się około 200 osób zgłoszonych w związku z problemem alkoholowym, co wskazuje na znaczną skalę zjawiska w gminie. Jednocześnie 21 osób zostało skierowanych przez GKRPA na badanie przez biegłego sądowego lub do leczenia odwykowego, co świadczy o przypadkach wymagających formalnej interwencji. Należy podkreślić, że liczba osób objętych procedurą stanowi jedynie część wszystkich osób dotkniętych problemem uzależnienia.

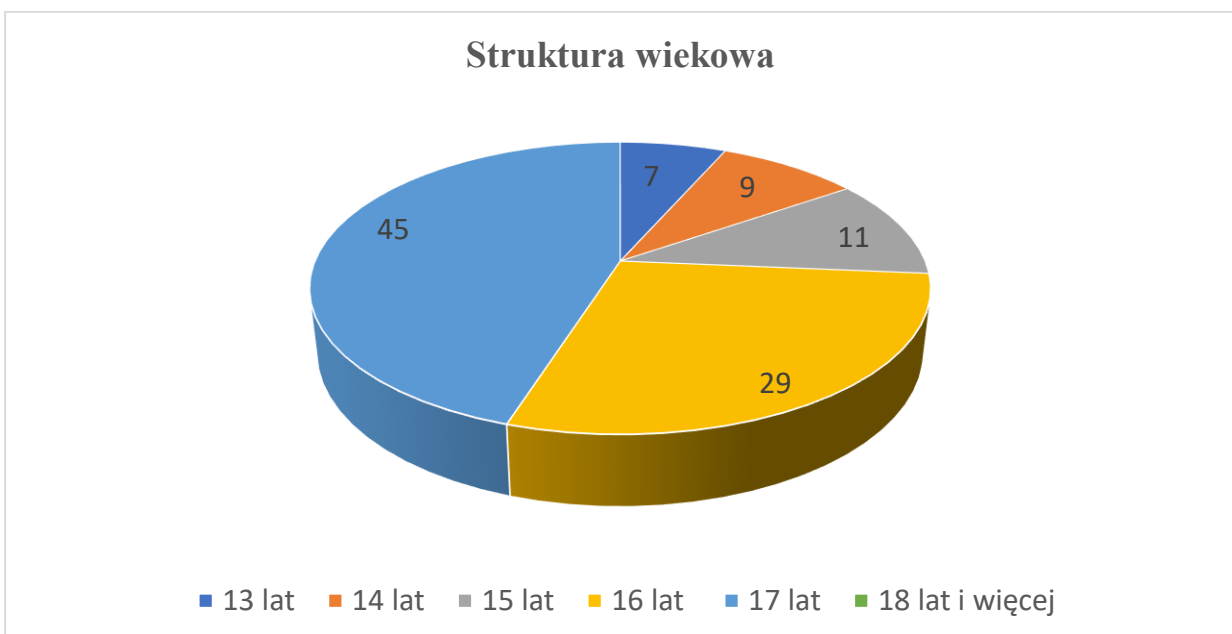
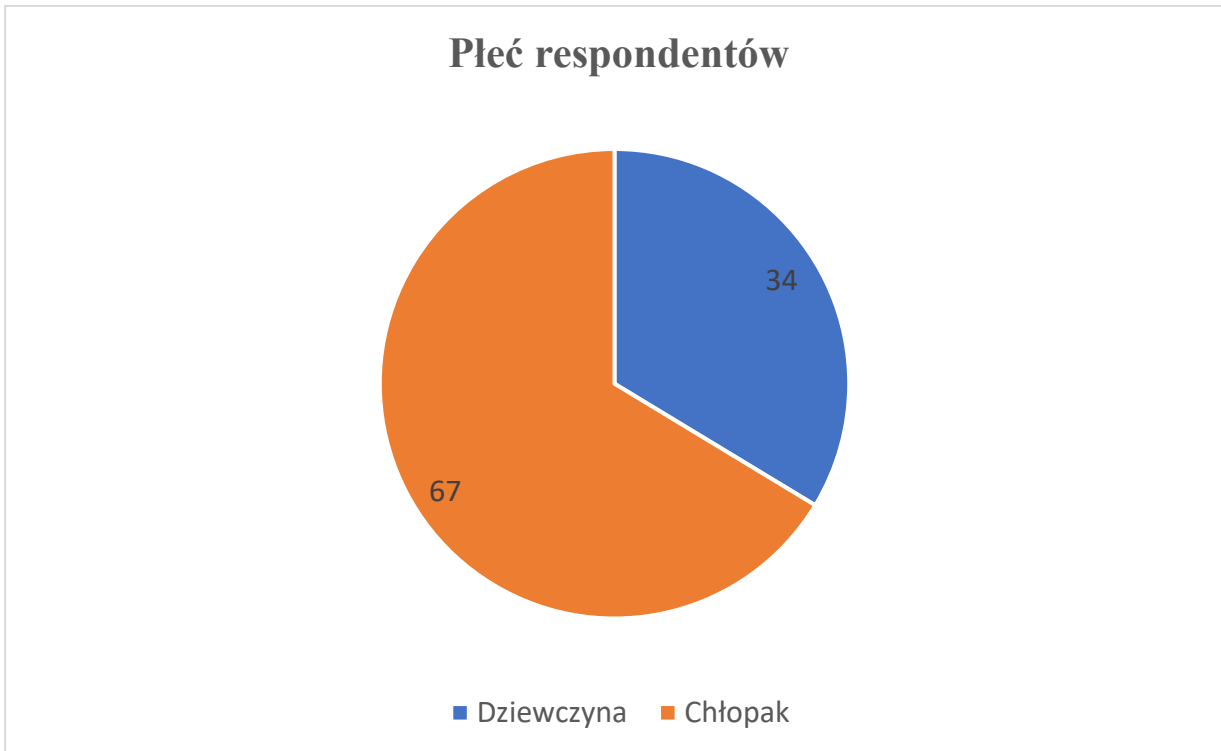
Na terenie gminy funkcjonuje łącznie 80 punktów sprzedaży alkoholu, w tym 50 sklepów oraz 30 lokali gastronomicznych. Tak duża liczba punktów sprzedaży przekłada się na wysoką dostępność alkoholu, co może sprzyjać zarówno pogłębianiu istniejących problemów, jak i powstawaniu nowych przypadków uzależnień.

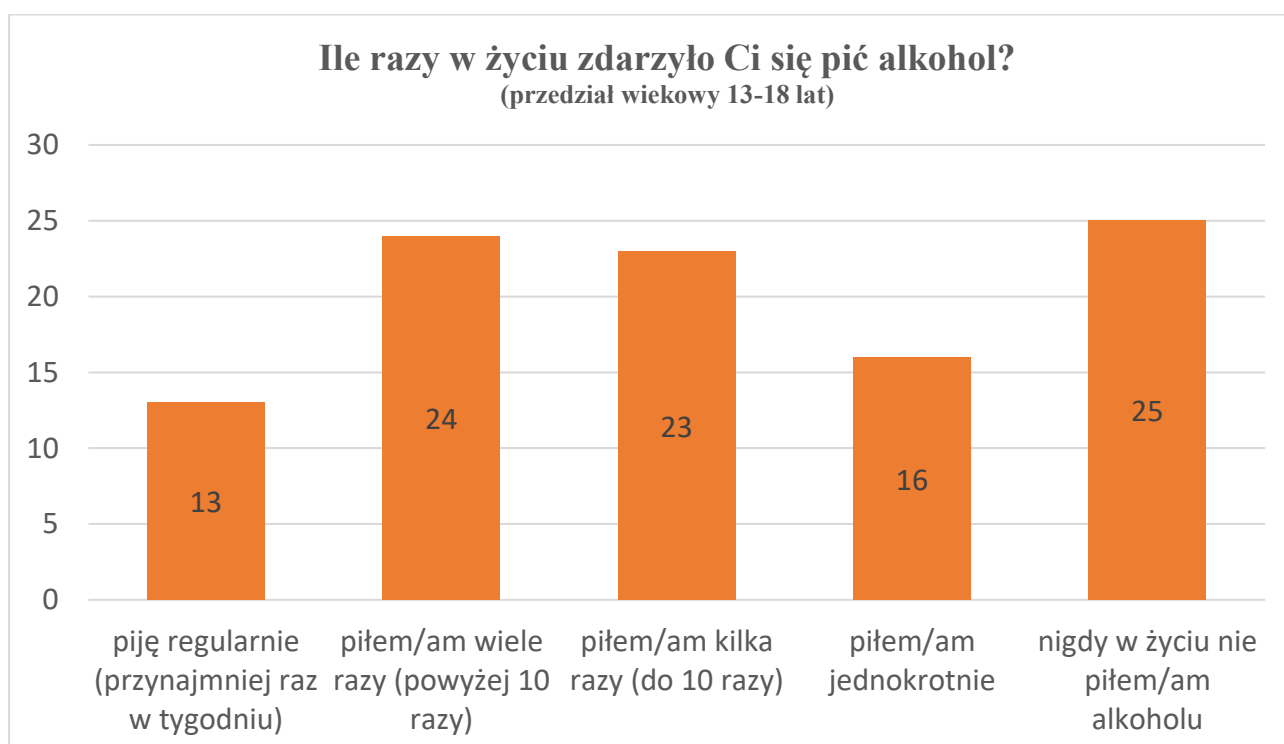
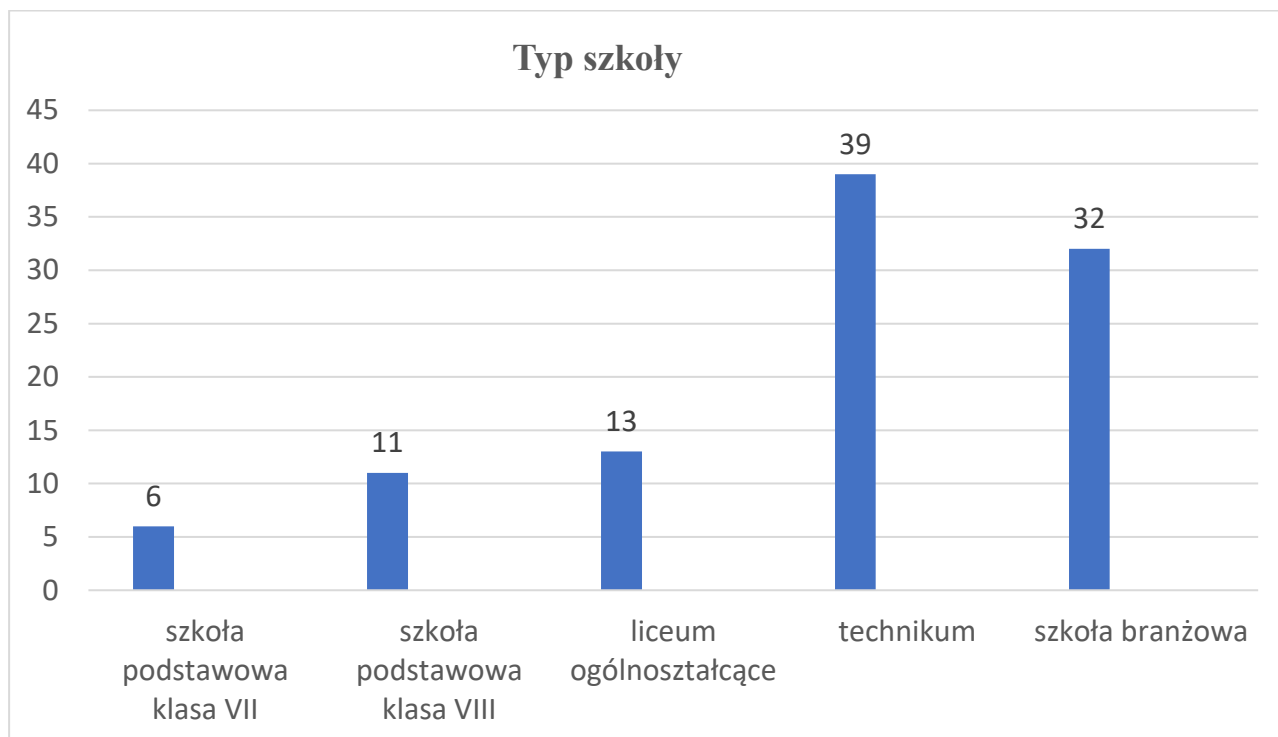
Charakter problemu alkoholowego w Gminie Milicz ma zatem wymiar zarówno indywidualny (uzależnienia, konieczność leczenia), jak i społeczny (łatwa dostępność alkoholu, wpływ na funkcjonowanie rodzin oraz bezpieczeństwo publiczne).

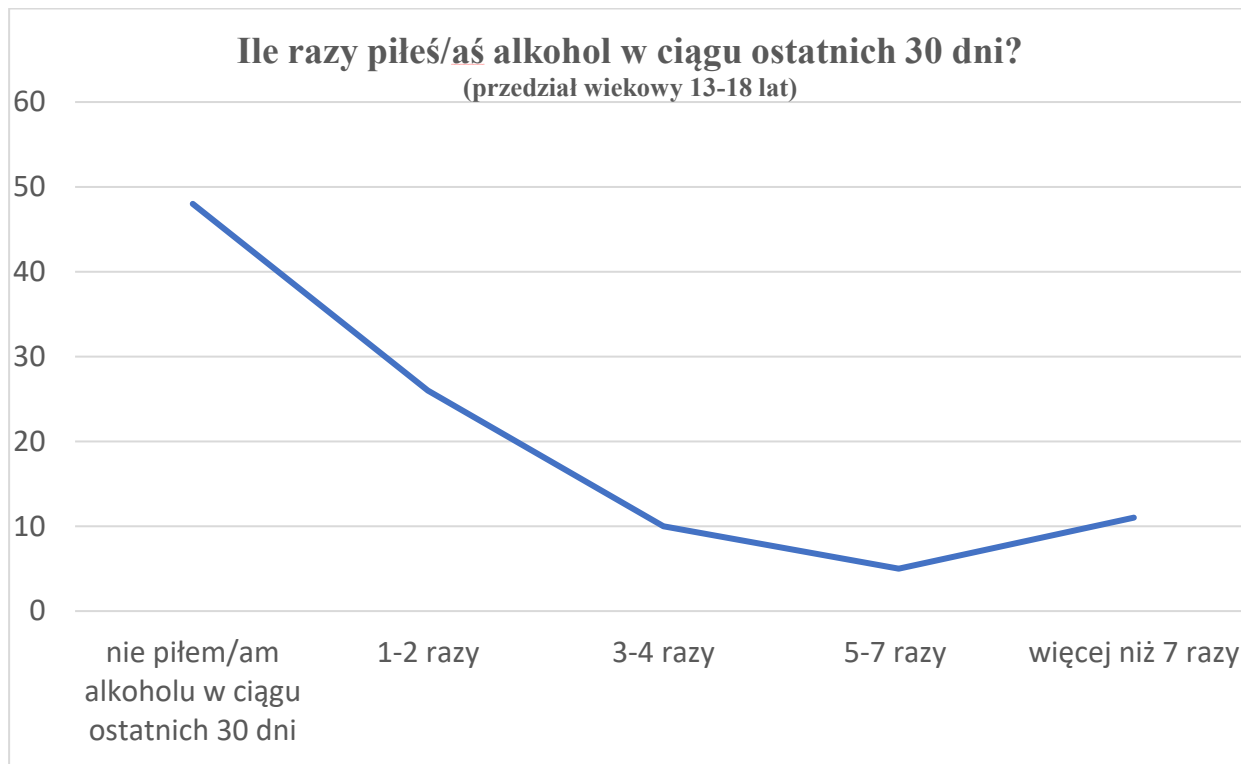
W związku z powyższym zasadne jest kontynuowanie oraz rozwijanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i pomocowych, ukierunkowanych na ograniczenie spożycia alkoholu, wsparcie osób uzależnionych oraz minimalizowanie negatywnych skutków społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu.

Ankieta przeprowadzona w przedziale wiekowym 13-18 lat

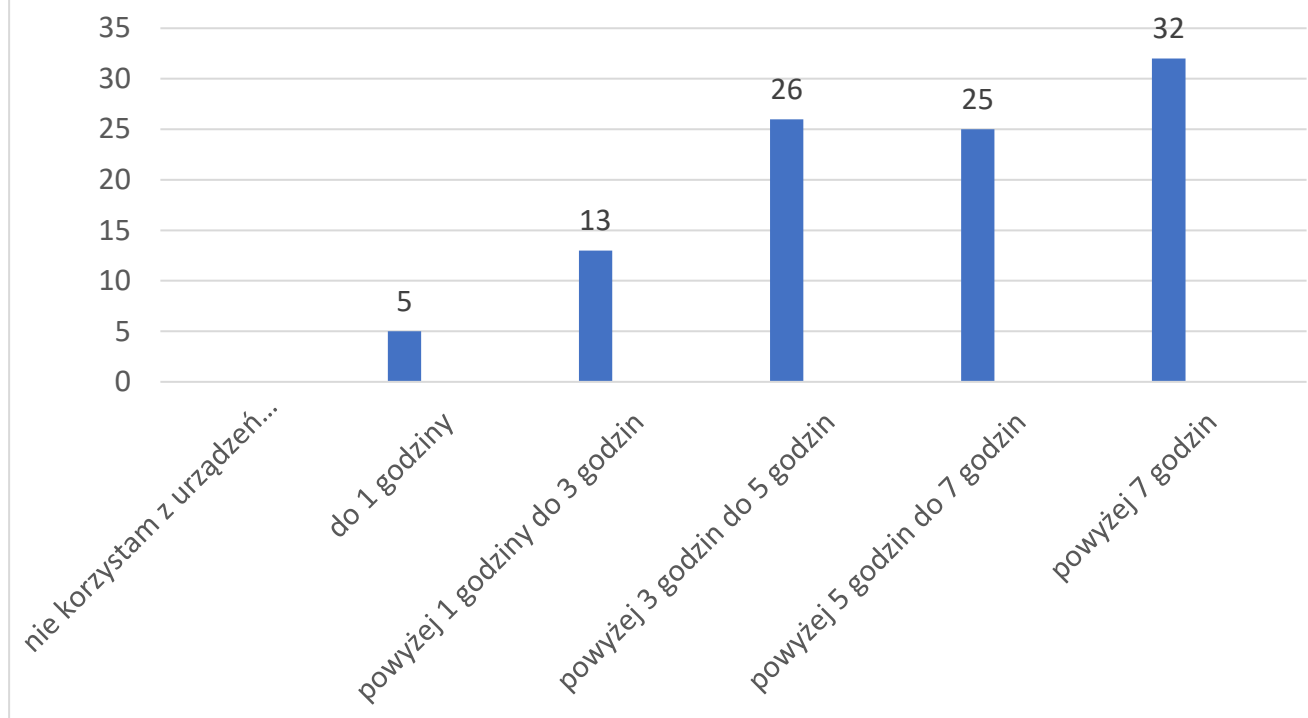
W celu rozpoznania rzeczywistej skali problemów społecznych w Gminie Milicz badaniem objęto przedstawicieli różnych grup lokalnej społeczności. W tym celu została przeprowadzona ankieta wśród **101 uczniów** różnych typów szkół. Jej celem było poznanie opinii młodzieży na temat korzystania z internetu i urządzeń elektronicznych oraz zachowań związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

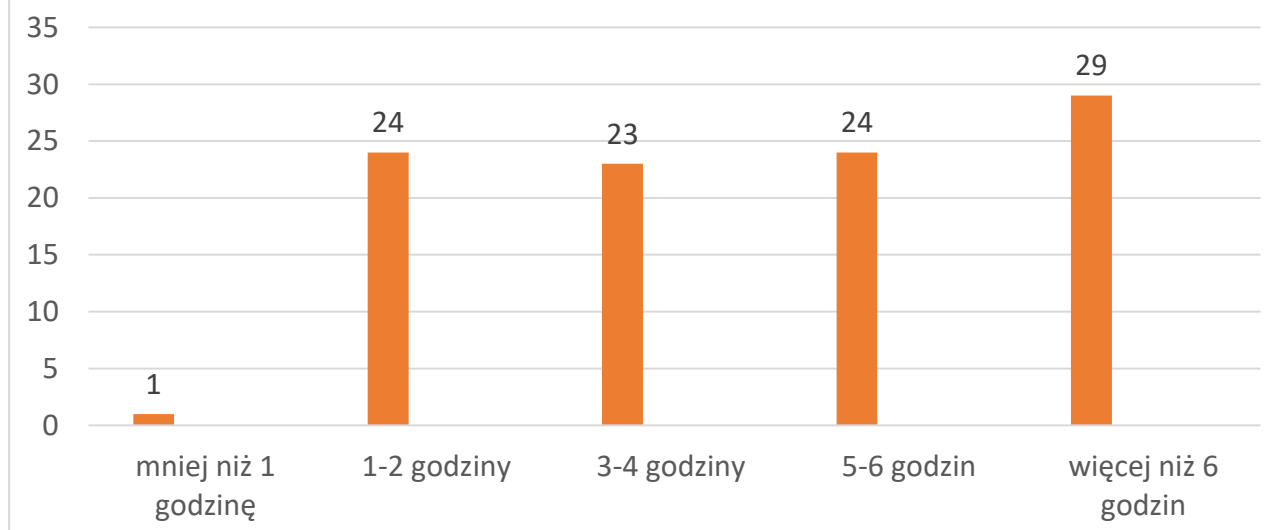

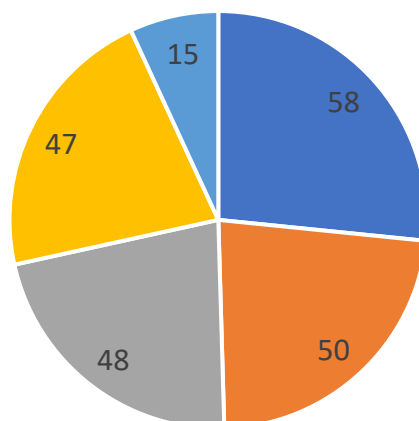
Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urzędzeń elektronicznych i/lub internetu?

Ile czasu dziennie spędzasz w internecie w czasie wolnym (poza nauką)?

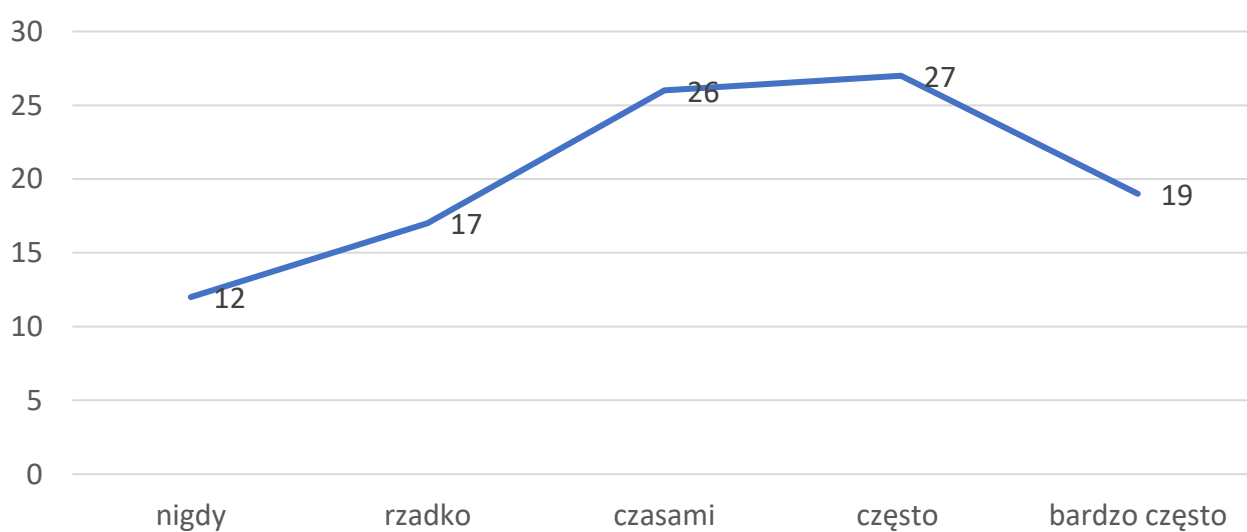

Z jakich aktywności w internecie korzystasz najczęściej? Możliwość zaznaczenia wielu odpowiedzi.

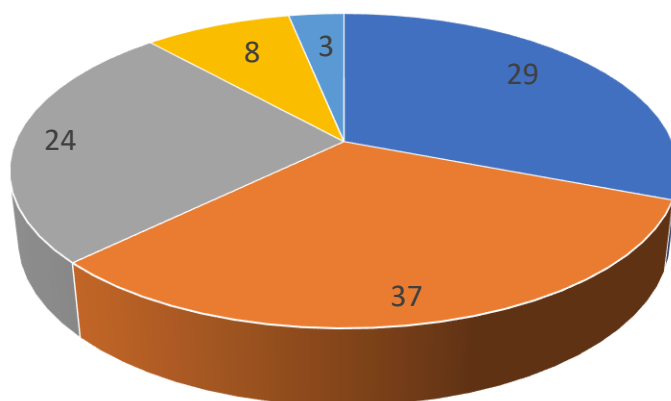

- gry online
- media społecznościowe
- oglądanie filmów/YouTube
- rozmowy ze znajomymi (komunikatory)
- inne

Czy zdarza Ci się korzystać z komputera dłużej, niż początkowo planowałeś (-aś)?

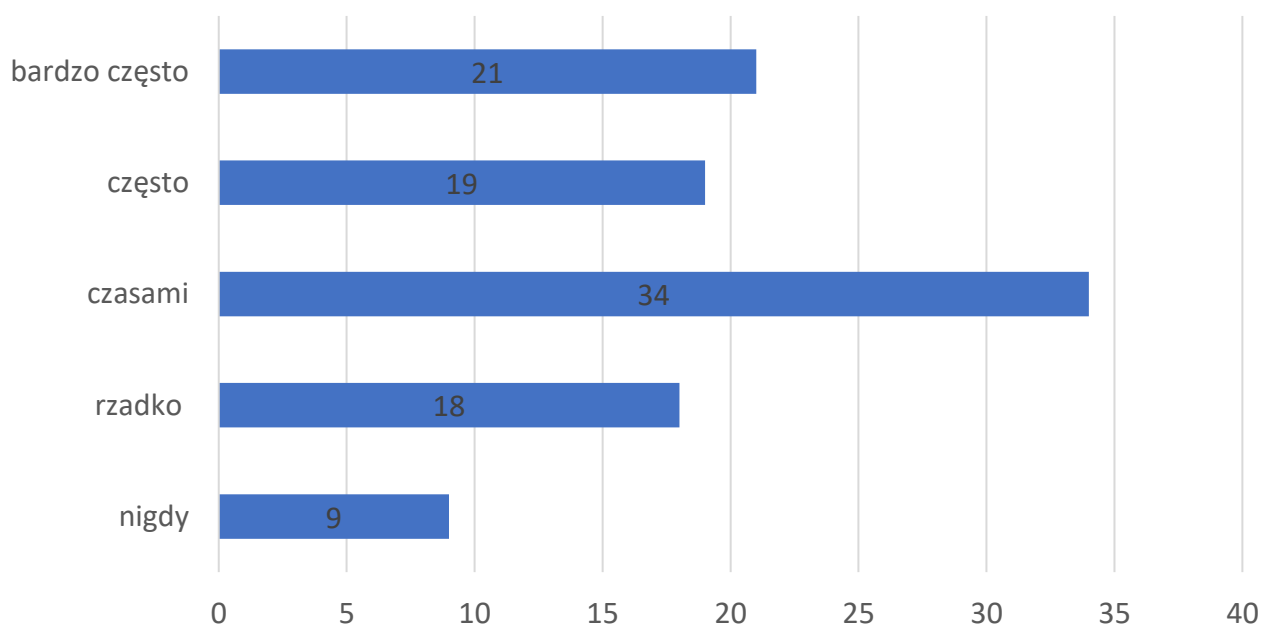

Czy czujesz zdenerwowanie lub złość, gdy nie możesz korzystać z telefonu lub internetu?

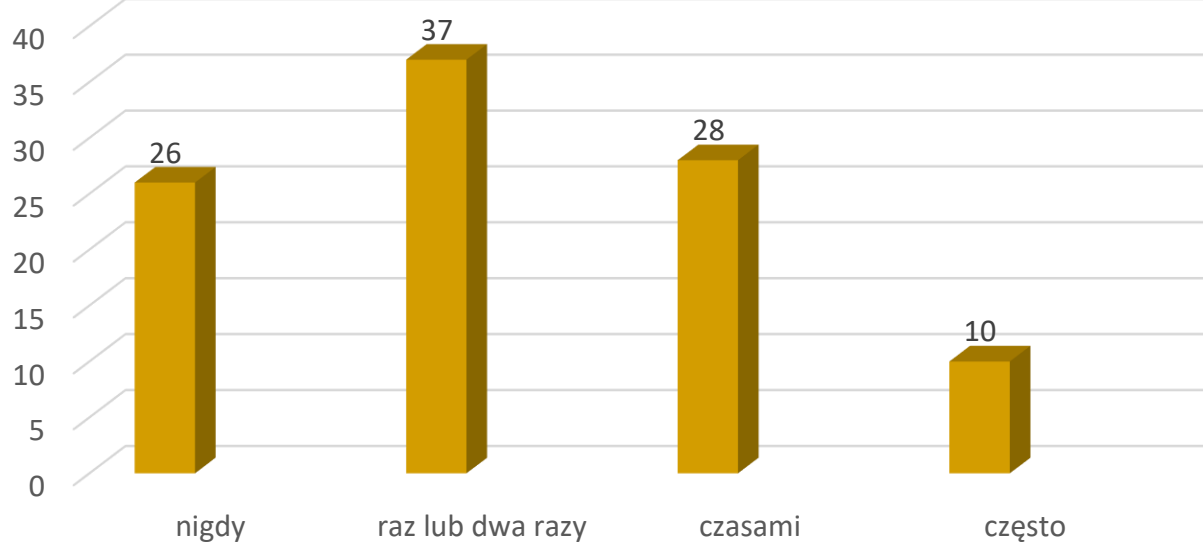

■ nigdy ■ rzadko ■ czasami ■ często ■ bardzo często

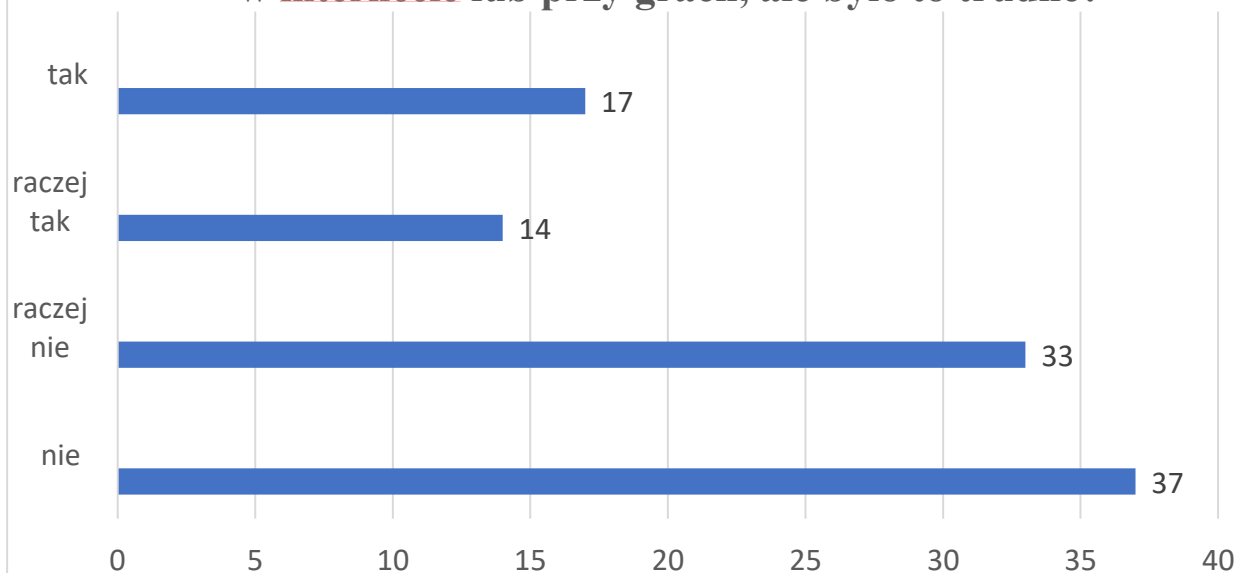
Czy zdarza Ci się korzystać z telefonu lub komputera późno w nocy kosztem snu?

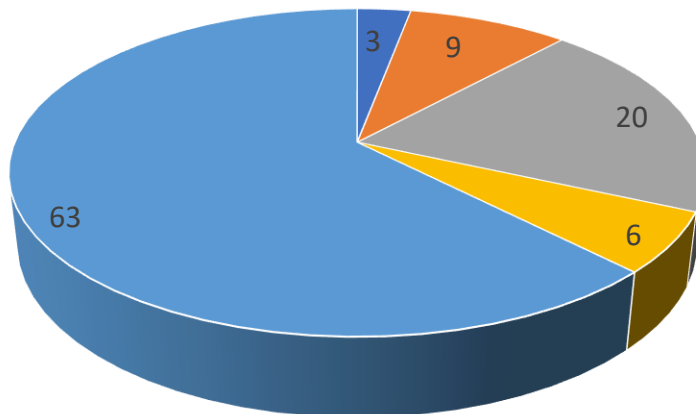
Czy Twoi rodzice lub nauczyciele zwracali Ci uwagę, że spędzasz zbyt dużo czasu przy telefonie lub komputerze?

Czy próbowałeś (-aś) ograniczyć czas spędzony w internecie lub przy grach, ale było to trudne?

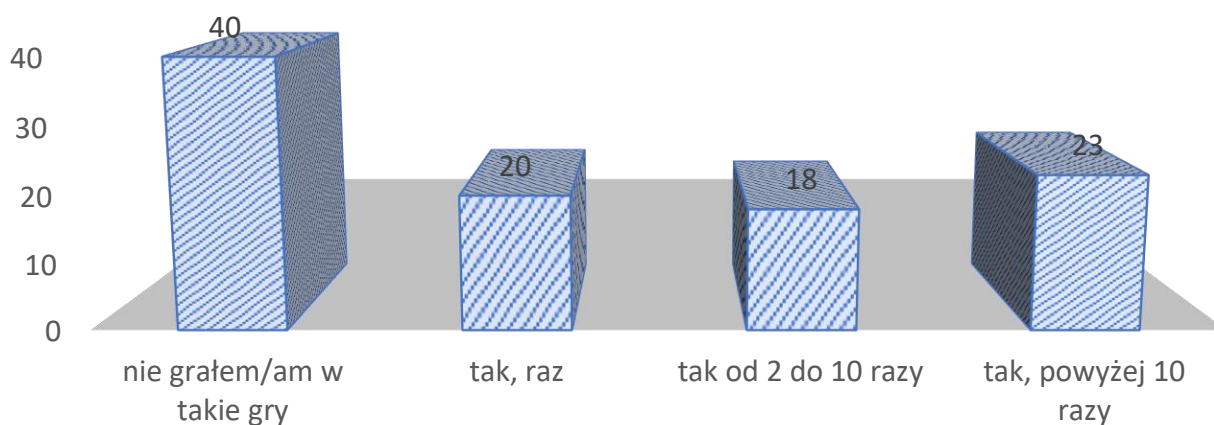

Czy zdarzyło Ci się ukrywać prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych lub internetu np. przed rodzicami?

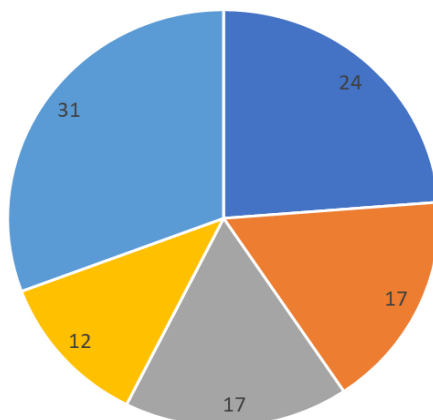

■ tak, bardzo często ■ tak, często ■ tak, czasami ■ tak, jednokrotnie ■ nie

CZY W CIĄGU OSTATNICH 12 MIESIĘCY GRAŁEŚ/AŚ W GRY, W KTÓRYCH MOŻNA BYŁO WYGRAĆ LUB PRZEGRAC PIENIĄDZE (NP. ZDRAPKI, LOTTO, AUTOMATY, ZAKŁADY BUKMACHERSKIE)?

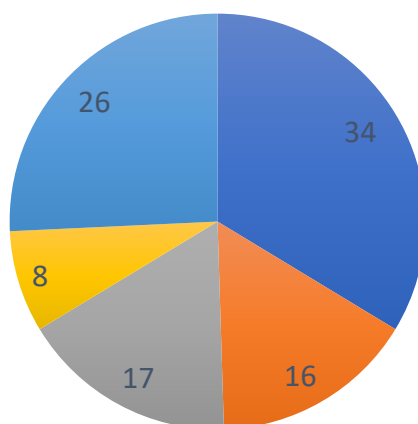

Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić papierosy?

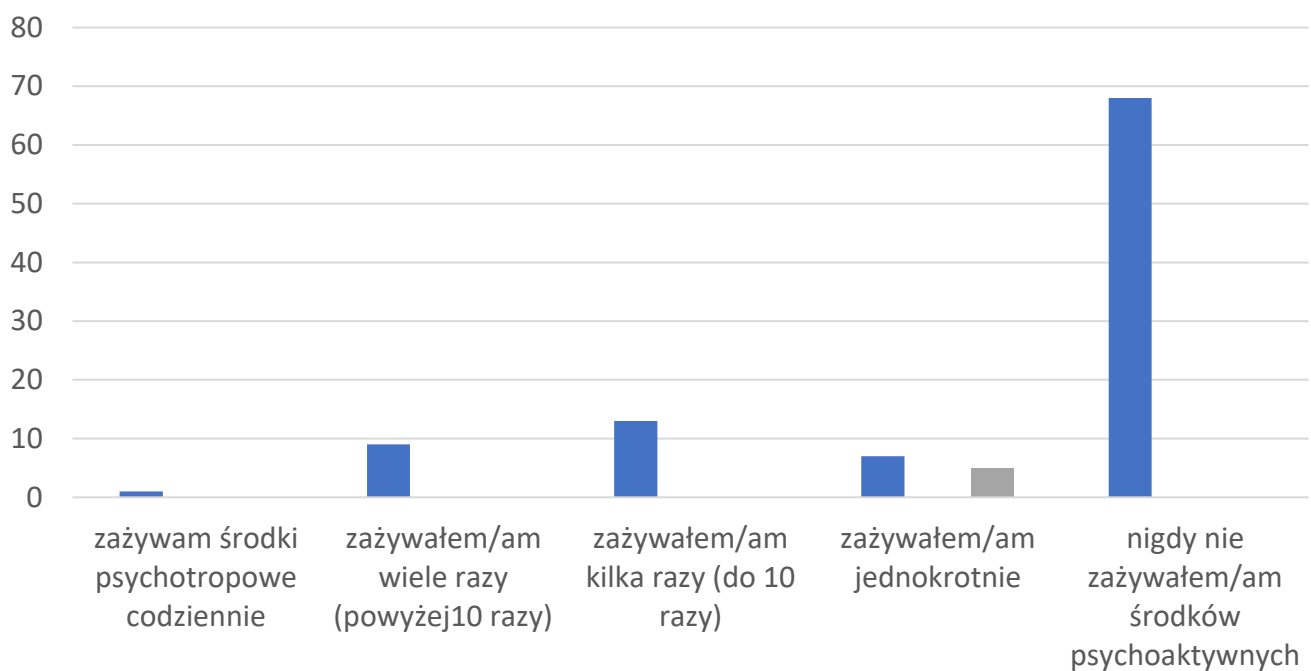
■ palę regularnie/codziennie ■ paliłem/am wiele razy (ponad 10 razy) ■ paliłem/am kilka razy (do 10 razy) ■ paliłem/am 1 raz ■ nigdy nie paliłem/am

Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić e-papierosy?

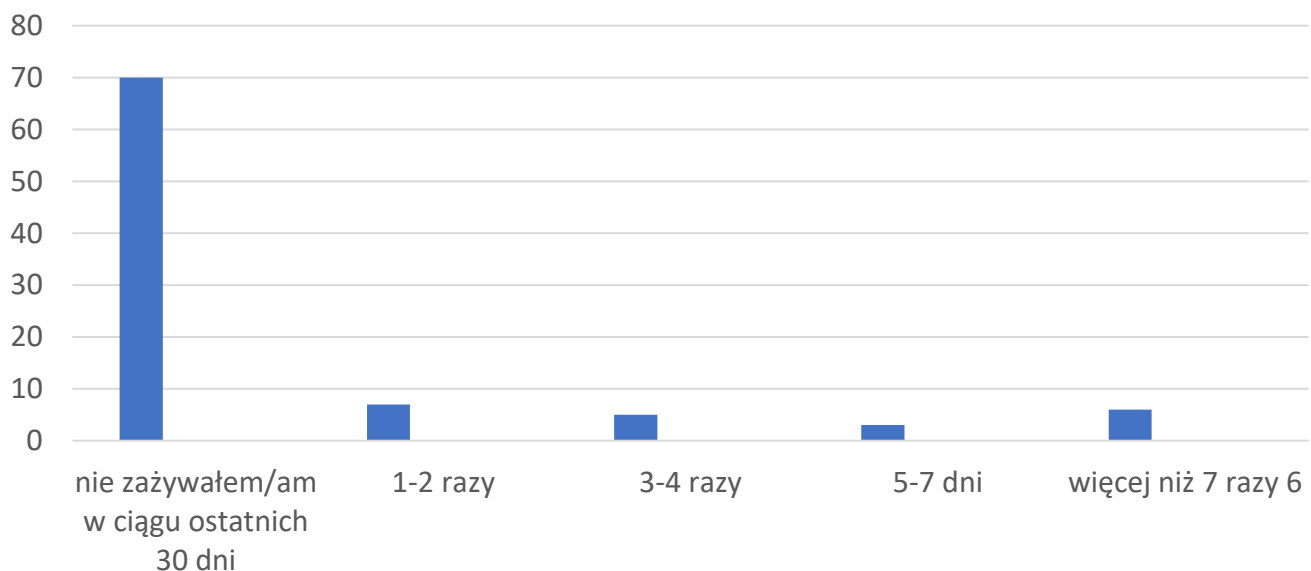

■ palę regularnie/codziennie
■ paliłem/am wiele razy (powyżej 10 razy dziennie)
■ paliłem/am kilka razy (do 10 razy)
■ paliłem/am 1 raz
■ nigdy nie paliłem/am

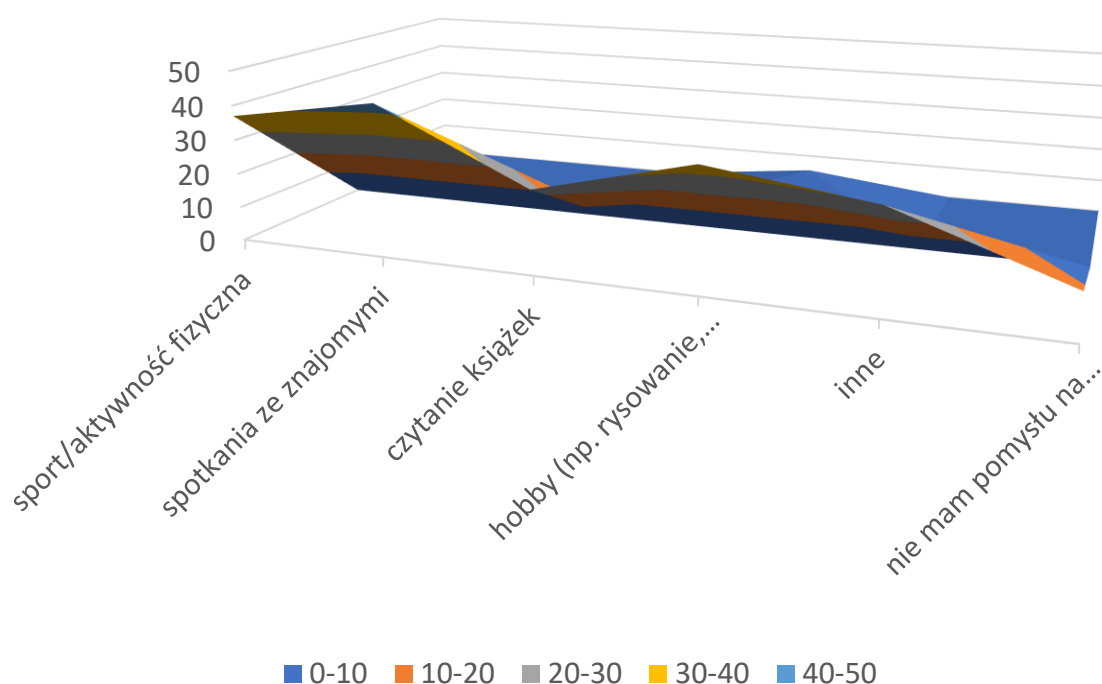
Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (np. narkotyki, dopalacze)?

Jak często zażywałeś narkotyki lub dopalacze w ciągu ostatnich 30 dni?

Co najczęściej robisz w czasie wolnym poza korzystaniem z internetu?

Wnioski końcowe

Analiza wyników ankiety pozwala zauważyć kilka istotnych zjawisk:

1. Część młodzieży ma kontakt z alkoholem, papierosami oraz e-papierosami.
2. Internet i urządzenia elektroniczne zajmują dużą część czasu młodzieży.
3. Wielu uczniów spędza online ponad 5–7 godzin dziennie.
4. U części badanych pojawiają się trudności z kontrolowaniem czasu korzystania z internetu.
5. Problemem może być korzystanie z telefonu w nocy kosztem snu.
6. Większość uczniów nie używa narkotyków, co jest pozytywnym wynikiem.
7. Wielu uczniów nadal spędza czas aktywnie – sport, spotkania ze znajomymi i hobby.

IV. Profilaktyka i edukacja wśród dzieci i młodzieży

W 2025 r. zrealizowano następujące działania na rzecz dzieci i młodzieży:

1. Mediacja jako metoda rozwiązywania konfliktów i zapobieganie przemocy oraz uzależnieniom w szkole i środowisku rówieśniczym.
2. Organizacja wydarzenia II Edycja dnia profilaktyki uzależnień i promocji zdrowia w Zespole Szkół im. T. Kościuszki w Miliczu.
3. Szkolenie profilaktyczne dla uczniów - wdrożenie systemu RESQL (narzędzie do przeciwdziałania przemocy w szkole)
4. Organizacja wydarzenia „Hejtowi Mówimy Stop” w Kinie Capitol w Miliczu.
5. Szkolenie z prelekcją edukacyjną dla rodziców, nauczycieli i uczniów w Szkole Podstawowej nr 1 w Miliczu (profilaktyka zdrowia- przeciwdziałanie uzależnieniom).

6. Prelekcja edukacyjna nauczycieli i uczniów w zakresie profilaktyki zdrowia Przeciwdziałanie uzależnieniom, cyberprzemoc, radzenie sobie ze stresem, przeciwdziałanie przemocy.

V. Dostępność pomocy terapeutycznej

Na terenie Gminy Milicz funkcjonuje **Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym i ich Rodzin, Ośrodek Interwencji Kryzysowej**, które prowadzą poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne, Poradnia Leczenia Uzależnień SALUS ze specjalistyczną pomocą osobom uzależnionym od substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, leki) oraz cierpiącym na uzależnienia behawioralne (m.in. hazard, nadmierne korzystanie z internetu, zakupy kompulsywne).

Dane z Komendy Powiatowej Policji w Miliczu:

		2025
Lp.	Zdarzenia	Liczba
1.	Ilość osób zatrzymanych do wytrzeźwienia	52
2.	Ilość wniosków do Prokuratury o zastosowanie przymusowego leczenia	0
3.	Ilość interwencji domowych w tym w ramach procedur NK	354
4.	Ilość kierujących pojazdami pod działaniem alkoholu	223
-	kierujących pojazdami w stanie nietrzeźwości	167
-	kierujących pojazdami po spożyciu alkoholu	56
5.	Ilość nietrzeźwych sprawców przemocy domowej	12
6.	Ilość interwencji w stosunku do osób nietrzeźwych	153
7.	Ilość wszczętych postępowań za posiadanie narkotyków	20

Dane Komendy Powiatowej Policji w Miliczu wskazują na istotny wpływ alkoholu na bezpieczeństwo publiczne. Dane te wskazują, że nadużywanie alkoholu pozostaje jednym z głównych problemów społecznych, wpływającym zarówno na bezpieczeństwo publiczne, jak i funkcjonowanie rodzin. Szczególnie niepokojąca jest wysoka liczba nietrzeźwych kierujących pojazdami, co stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

W 2025 roku odnotowano 12 nietrzeźwych sprawców przemocy domowej. Dane te wskazują na wyraźny związek pomiędzy nadużywaniem alkoholu a występowaniem przemocy domowej. Jednocześnie Policja przeprowadziła 354 interwencje domowe, co potwierdza, że problemy rodzinne stanowią istotny problem społeczny.

W 2025 roku wszczęto 20 postępowań dotyczących posiadania narkotyków.

Choć liczba ta jest niższa niż w przypadku zdarzeń związanych z alkoholem, wskazuje ona na obecność problemu narkotykowego w środowisku lokalnym, szczególnie wśród młodszej części społeczeństwa.

Analiza danych wskazuje, że na terenie gminy Milicz występują istotne problemy społeczne związane z:

- nadużywaniem alkoholu,
- przemocą domową,
- bezpieczeństwem w ruchu drogowym,
- w mniejszym stopniu – używaniem narkotyków.

**Dane z Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej przy
OPS w Miliczu**

	rok	ilość
Założone Niebieskie Karty	2023	35
	2024	44
	2025	45

	rok	ilość
Udzielone porady prawne	2023	48
	2024	48
	2025	21

	rok	ilość
Udzielone porady psychologiczne	2023	21
	2024	11
	2025	27

	rok	ilość
Udzielone porady dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej	2023	27
	2024	29
	2025	11

Istotnym wskaźnikiem obrazującym skalę przemocy domowej jest liczba uruchomionych procedur Niebieska Karta. Dane wskazują na tendencję wzrostową liczby wszczynanych procedur Niebieskiej Karty.

- w 2024 roku nastąpił wzrost o 9 przypadków w stosunku do roku 2023.
- w 2025 roku liczba procedur utrzymała się na zbliżonym poziomie.

Może to świadczyć o:

- utrzymującym się poziomie przemocy domowej,
- rosnącej świadomości społecznej w zakresie zgłaszania przemocy,
- skuteczniejszej reakcji służb i instytucji zobowiązanych do podejmowania działań w tym zakresie.

Należy zauważyć, że ponad 80 % przypadków przemocy domowej jest związane z występowaniem uzależnień.

Liczba porad prawnych utrzymywała się na stabilnym poziomie w latach 2023–2024, natomiast w 2025 roku nastąpił znaczny spadek liczby udzielonych porad. Może to wynikać ze zmiany form pomocy lub z mniejszej liczby zgłoszeń wymagających wsparcia prawnego.

W 2024 roku nastąpił spadek liczby porad psychologicznych, jednak w 2025 roku odnotowano wyraźny wzrost zainteresowania wsparciem psychologicznym. Może to świadczyć o rosnącej potrzebie pomocy psychologicznej wśród mieszkańców.

W 2025 roku nastąpił znaczny spadek liczby porad dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej. Może to wynikać ze zmiany form udzielanego wsparcia lub z przeniesienia części działań do innych form pomocy, np. porad psychologicznych.

Zauważalny jest również wzrost liczby wszczynanych procedur Niebieska Karta, co może świadczyć zarówno o utrzymującej się skali przemocy domowej, jak i o większej skuteczności działań instytucji odpowiedzialnych za jej przeciwdziałanie.

Wyniki analizy wskazują na konieczność dalszego prowadzenia działań profilaktycznych, edukacyjnych oraz wspierających osoby i rodziny dotknięte problemem uzależnień i przemocy.

Na terenie Gminy Milicz funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Jego działania skupiają się na niesieniu natychmiastowej pomocy osobom znajdującym się w nagłym i trudnym położeniu życiowym. Głównym celem działań interwencyjnych jest przywrócenie równowagi psychicznej oraz zapobieganie pogłębianiu się kryzysu. Oferta wsparcia Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej obejmowała pomoc specjalistów, w tym psychologa, prawnika, pracownika socjalnego.

Osoby zgłaszające się do Ośrodka Interwencji Kryzysowej najczęściej doświadczały następujących trudności:

1. Doświadczenie przemocy domowej.
2. Stosowanie przemocy.
3. Konflikty rodzinne.
4. Uzależnienie i współuzależnienie.
5. Trudności emocjonalne i wychowawcze.
6. Problemy finansowe.
7. Inne sytuacje kryzysowe (m.in. żałoba, utrata pracy, konflikty sąsiedzkie, choroba psychiczna lub nowotworowa).

Placówka prowadzi stałe dyżury, w tym specjalistyczny telefon zaufania, który umożliwia szybki kontakt w sytuacjach nagłych, również w porach wieczornych. Wsparcie jest prowadzone stacjonarnie ale istnieje również możliwość kontaktów online. Pracownicy ośrodka realizują także działania w terenie, docierając bezpośrednio do osób potrzebujących wsparcia na terenie Gminy Milicz. Istnieje możliwość dojazdu do potrzebującego, co pozwala na udzielenie pomocy psychologicznej w miejscu zamieszkania bądź miejscu zdarzenia.

W 2025 r. z poradnictwa specjalistycznego skorzystało 30 osób, łączny wymiar wsparcia wyniósł 366 godzin, w tym 6 osób skorzystało z jednorazowej pomocy psychologicznej.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Miliczu prowadzi również hostel dysponujący 4 miejscami, przeznaczony dla osób wymagających czasowego schronienia. Hostel funkcjonuje w budynku Zespół Szkół Zawodowych w Miliczu.

Na terenie Gminy Milicz funkcjonuje Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin. W okresie od marca do grudnia 2025 roku z usług Punktu Konsultacyjnego skorzystało łącznie 81 osób, w tym:

Kobiety – 36 osób, w tym:

- problem uzależnienia od alkoholu – 12 osób,
- DDA (Dorośle Dzieci Alkoholików) – 7 osób,
- współuzależnienie – 9 osób,
- przemoc domowa – 7 osób,
- problemy wychowawcze i okołorozwodowe – 2 osoby.

Mężczyźni – 45 osób, w tym:

- problem uzależnienia od alkoholu – 40 osób,
- uzależnienie od narkotyków – 5 osób,
 - w tym 2 osoby z uzależnieniem krzyżowym.

Łączna liczba udzielonych terapii, porad, konsultacji oraz innych form wsparcia (realizowanych zarówno w siedzibie Punktu Konsultacyjnego, jak i w formie rozmów telefonicznych oraz online) obejmowała działania o charakterze terapeutycznym, informacyjnym oraz doradczym. Analiza danych wskazuje na istotne zapotrzebowanie mieszkańców na wsparcie w zakresie problemów uzależnień oraz sytuacji kryzysowych. Najliczniejszą grupę osób korzystających z Punktu Konsultacyjnego stanowili mężczyźni z problemem uzależnienia od alkoholu (40 osób), co potwierdza, że uzależnienie od alkoholu pozostaje dominującym problemem społecznym na terenie gminy. Zauważalna jest również obecność uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz przypadków uzależnienia krzyżowego.

Wśród kobiet występuje większe zróżnicowanie problemów – obok uzależnienia od alkoholu istotną grupę stanowią osoby współuzależnione, osoby z syndromem DDA oraz osoby doznające przemocy domowej. Wskazuje to na potrzebę kompleksowego wsparcia nie tylko osób uzależnionych, ale również ich rodzin i najbliższego otoczenia.

Dane potwierdzają także występowanie problemów wychowawczych i okołorozwodowych, co świadczy o konieczności prowadzenia działań wspierających funkcjonowanie rodzin oraz wzmacniających kompetencje opiekuńczo-wychowawcze.

Łączna liczba udzielonych **terapii, porad, konsultacji oraz form wsparcia** (realizowanych zarówno w siedzibie Punktu, jak i w formie rozmów telefonicznych oraz online) obejmowała działania o charakterze terapeutycznym, informacyjnym i doradczym.

Działania realizowane w Punkcie Konsultacyjnym

1. Prowadzenie działalności informacyjnej, edukacyjnej i doradczej w zakresie profilaktyki oraz rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy domowej.
2. Udzielanie osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin konsultacji i porad profilaktycznych dotyczących problemów uzależnienia, współuzależnienia, DDA oraz przemocy domowej.
3. Motywowanie osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii, w tym do skorzystania z pomocy placówek leczenia uzależnień.
4. Motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego oraz psychoterapii w placówkach leczenia uzależnień.

5. Udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym poprzez rozmowy podtrzymujące oraz udział w grupach wsparcia i grupach utrzymania abstynencji.
6. Udzielanie wsparcia osobom doświadczającym przemocy oraz przekazywanie informacji o możliwościach uzyskania specjalistycznej pomocy i przeciwdziałania przemocy.
7. Gromadzenie i aktualizowanie informacji o instytucjach oraz formach pomocy dostępnych na terenie gminy, które zajmują się wsparciem osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji.
8. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy domowej.
9. Opracowywanie materiałów terapeutycznych, informacyjnych oraz ogłoszeń o charakterze profilaktycznym.
10. Przygotowanie materiałów oraz współorganizacja koncertu profilaktycznego „Dopóki masz wybór”.
11. Realizacja cyklu warsztatów dotyczących problematyki uzależnień skierowanych do członków Stowarzyszenia Abstynenckiego „Abstynent”.
12. Prowadzenie dyżurów w Punkcie Konsultacyjnym w siedzibie Stowarzyszenia Abstynenckiego „Abstynent”:
 - we wtorki od godziny **16:30**,
 - w przypadku zmiany terminu – w piątki od godziny **15:30** oraz w soboty od godziny **17:00**

W związku z powyższym rekomenduje się:

- kontynuowanie działalności Punktu Konsultacyjnego jako istotnego elementu lokalnego systemu wsparcia,
- zwiększenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, w szczególności od alkoholu,
- rozwijanie wsparcia dla osób współuzależnionych oraz rodzin osób uzależnionych,
- prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie przemocy domowej oraz dostępnych form pomocy,
- wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami działającymi w obszarze pomocy społecznej, zdrowia oraz bezpieczeństwa publicznego.

Placówka Wsparcia Dziennego Świetlica Środowiskowa Chatka Puchatka

Świetlica ma spełniać głównie role opiekuńczą i wychowawczą.

Główne zadania świetlicy

1. Zajęcia z profilaktyki
2. Przygotowanie podopiecznych do funkcjonowania w określonych rolach społecznych, kształtowanie pozytywnych nawyków funkcjonowania w grupie.
3. Kształtowanie i doskonalenie samodzielnego rozwiązywania wewnętrznych konfliktów emocjonalnych, środowisku szkolnym i rówieśniczym, konfliktów w rodzinie.
4. Kształtowanie indywidualnego rozwoju osobowości.
5. Rozwijanie zainteresowań i uzdolnień.

Działalność Świetlicy obejmuje następujące zadania:

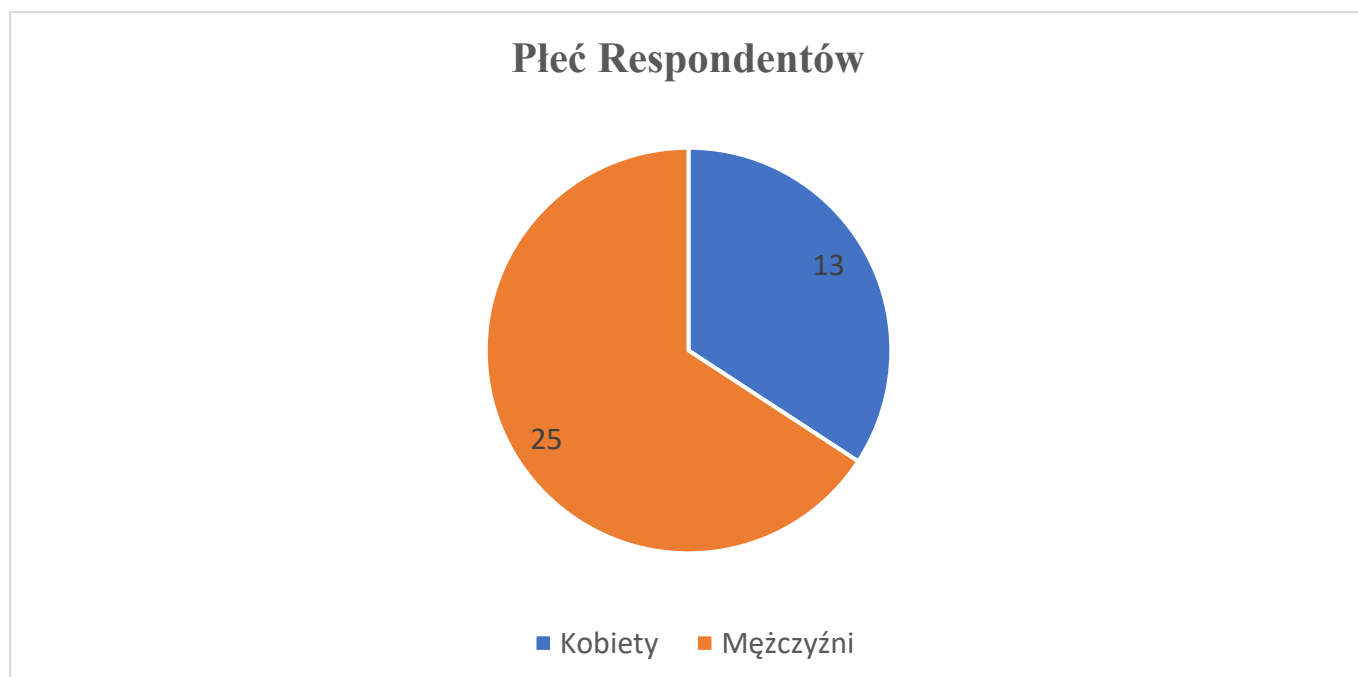
- Wsparcie rodziny w sprawowaniu jej podstawowych funkcji poprzez pomoc osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie ich szans.
- Rozwój i poszanowanie indywidualnych zainteresowań i predyspozycji podopiecznych placówki.
- Integracja w grupie, doskonalenie umiejętności współpracy i osiągnięcia kompromisów.
- Zapewnienie zajęć profilaktycznych zapobiegającym uzależnieniom.
- Wdrażanie zachowań w kierunku prawidłowego pełnienia ról społecznych.

- Prowadzenie współpracy z rodzicami, wychowawcami klas, pedagogiem szkolnym w celu rozwiązywania bieżących trudności wychowawczych.
- Zapewnienie uczniom zorganizowanej opieki wychowawczej umożliwiającej wszechstronny rozwój osobowości.

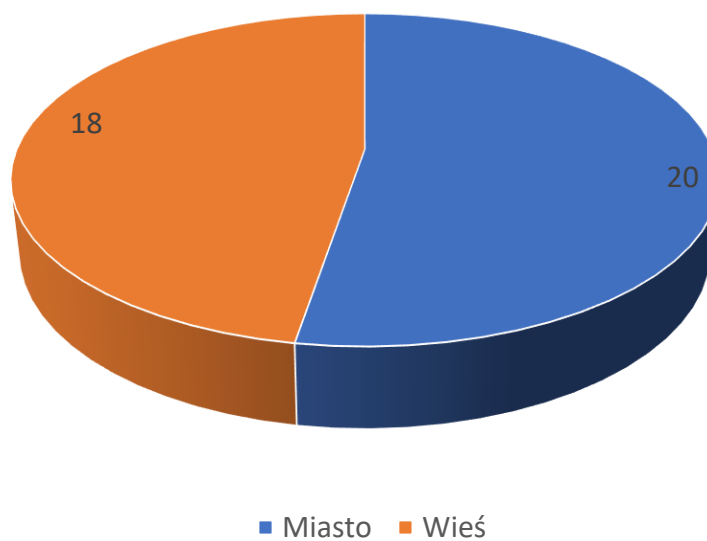
Do pracy w Świetlicy zatrudniony jest trzyosobowy personel: koordynator Świetlicy, będący jednocześnie terapeutą zajęciowym i wychowawcą, dwóch wychowawców. Liczba osób zatrudnionych w Świetlicy wynika z połączenia norm oraz realnych potrzeb dzieci, ich liczby, czasu działania placówki, a także wymogów prawnych i bezpieczeństwa, w tym Standardów Ochrony Małoletnich. Liczba dzieci pozostająca pod opieką wychowawców jest odpowiednia do potrzeb dzieci oraz rodzaju prowadzonych zajęć; maksymalna ilość dzieci zapisanych do placówki wynosi 36 podopiecznych. Działalność Świetlicy może być uzupełniana poprzez wykonywanie przez stażystów i wolontariuszy świadczeń odpowiadających świadczeniu pracy, których celem jest w szczególności: rozszerzenie zakresu opieki nad podopiecznymi w Świetlicy, wsparcie pracy wychowawców.

Ankieta przeprowadzona wśród dorosłych mieszkańców Gminy Milicz.

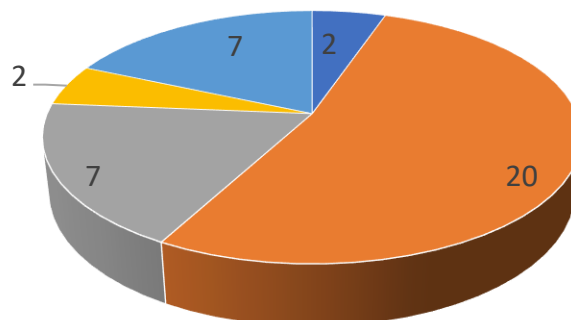
Badaniem objęto również osoby dorosłe w celu rozpoznania rzeczywistej skali problemów społecznych w Gminie Milicz. W tym celu została przeprowadzona ankieta wśród dorosłych dotycząca uzależnień, obejmująca m.in. spożywanie alkoholu, palenie papierosów tradycyjnych, używanie e-papierosów oraz korzystanie z internetu. Wyniki ankiety pozwoliły na określenie częstotliwości i charakteru tych zachowań wśród mieszkańców gminy oraz wskazały obszary wymagające szczególnej uwagi w zakresie profilaktyki i działań edukacyjnych.

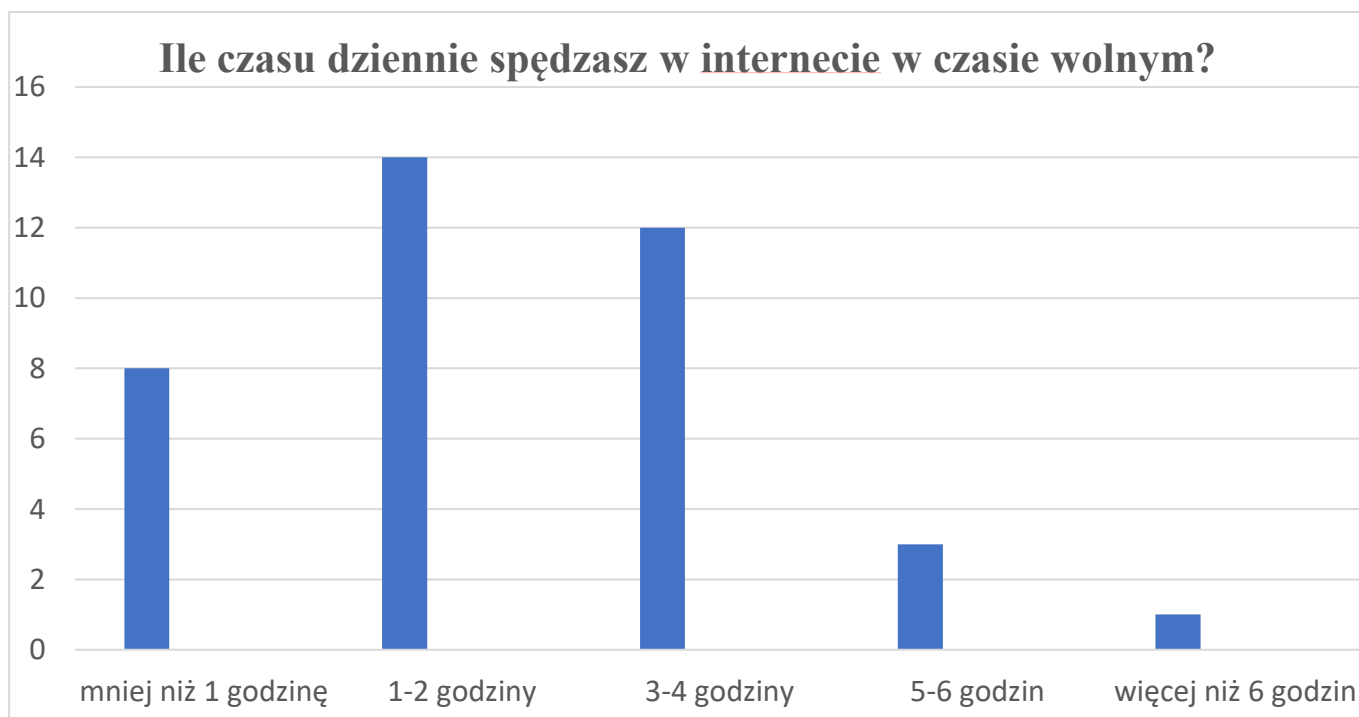
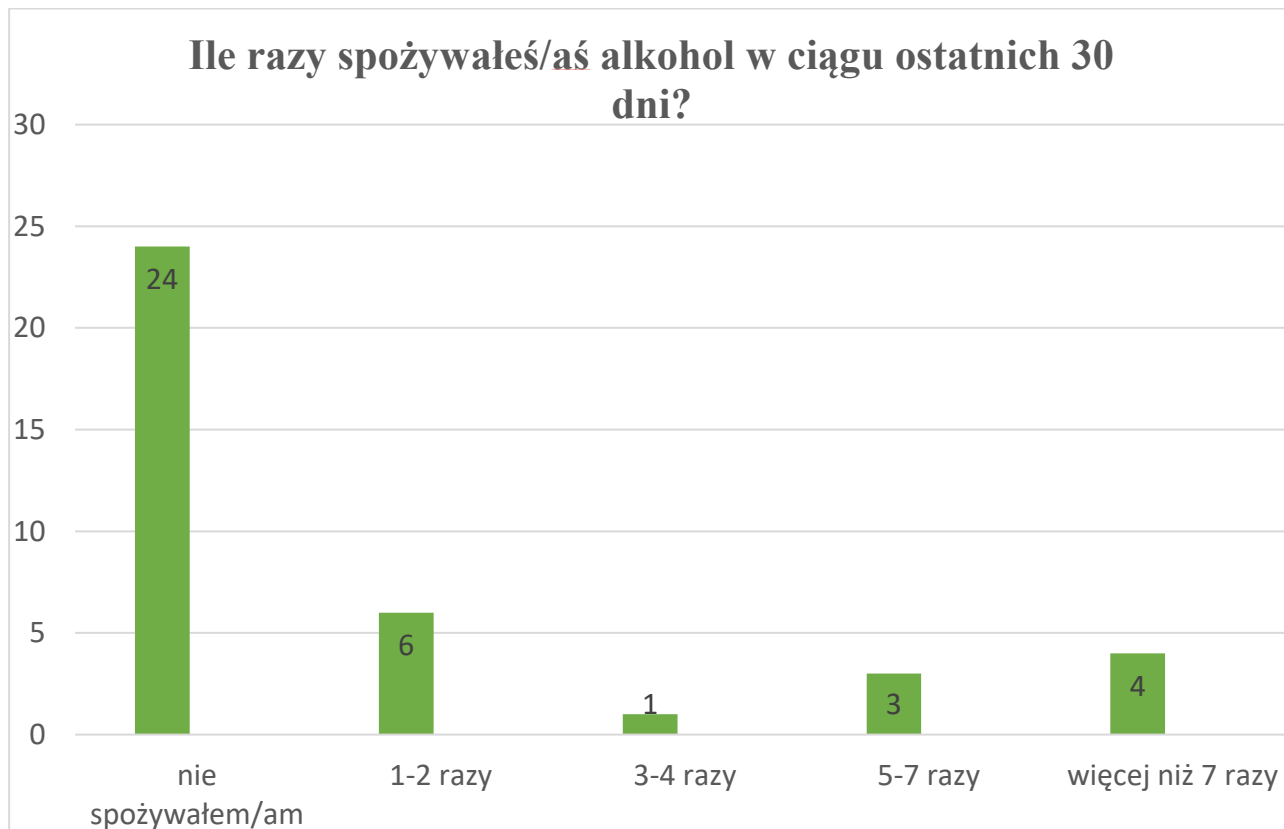
Miejsce zamieszkania

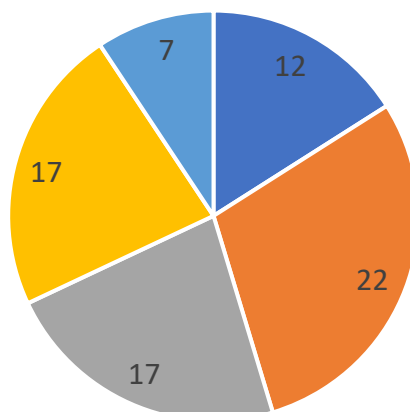
Ile razy w życiu spożywałeś/aś alkohol? (osoby dorosłe powyżej 18 roku życia)

- piję regularnie (przynajmniej raz w tygodniu)
- pięm/am wiele razy (powyżej 10 razy)
- pięm/am kilka razy (do 10 razy)
- pięm/am jednokrotnie
- nigdy

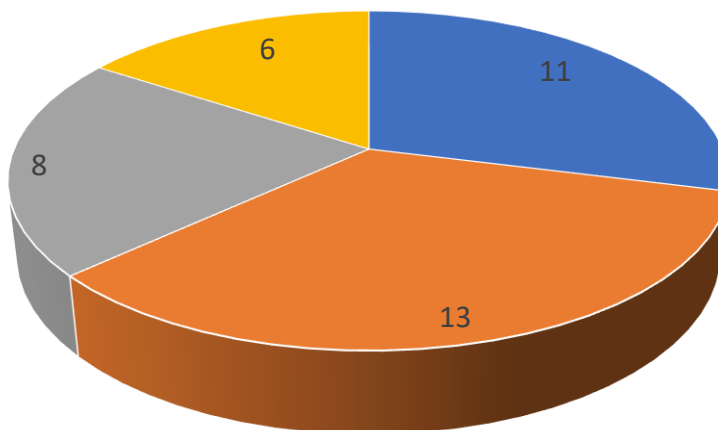

Z jakich aktywności w internecie korzystasz najczęściej? Można zaznaczyć więcej niż 1-dną odpowiedź

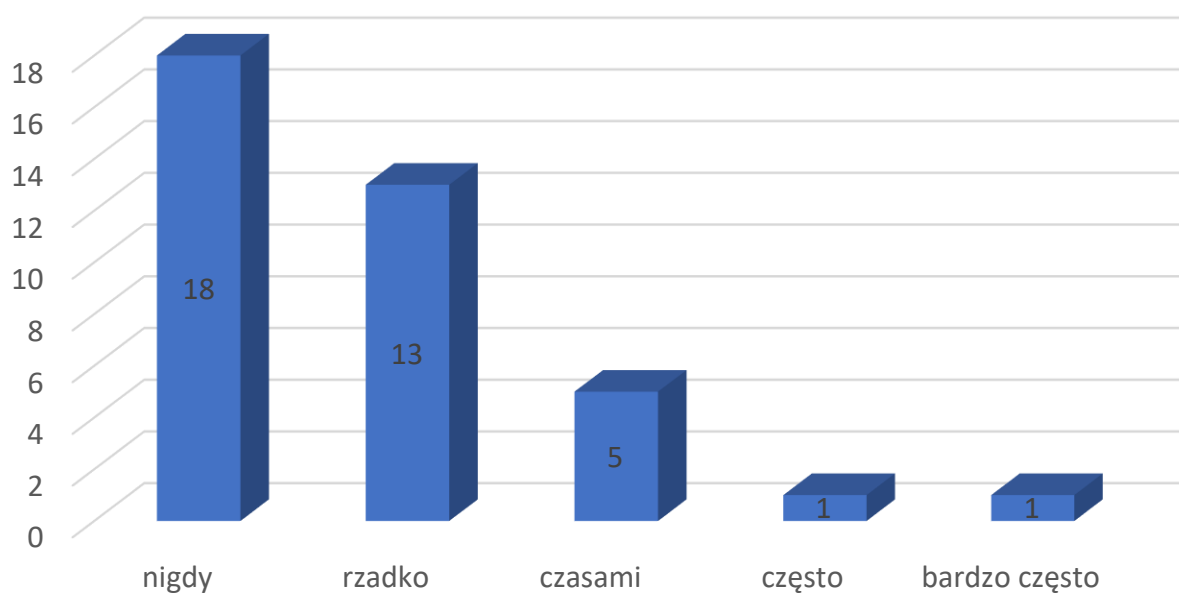
- gry online
- media społecznościowe
- oglądanie filmów/YouTube
- komunikatory/rozmowy ze znajomymi
- inne, np. podcasty

Czy zdarza Ci się korzystać z telefonu lub komputera dłużej niż początkowo planowałeś/a ?

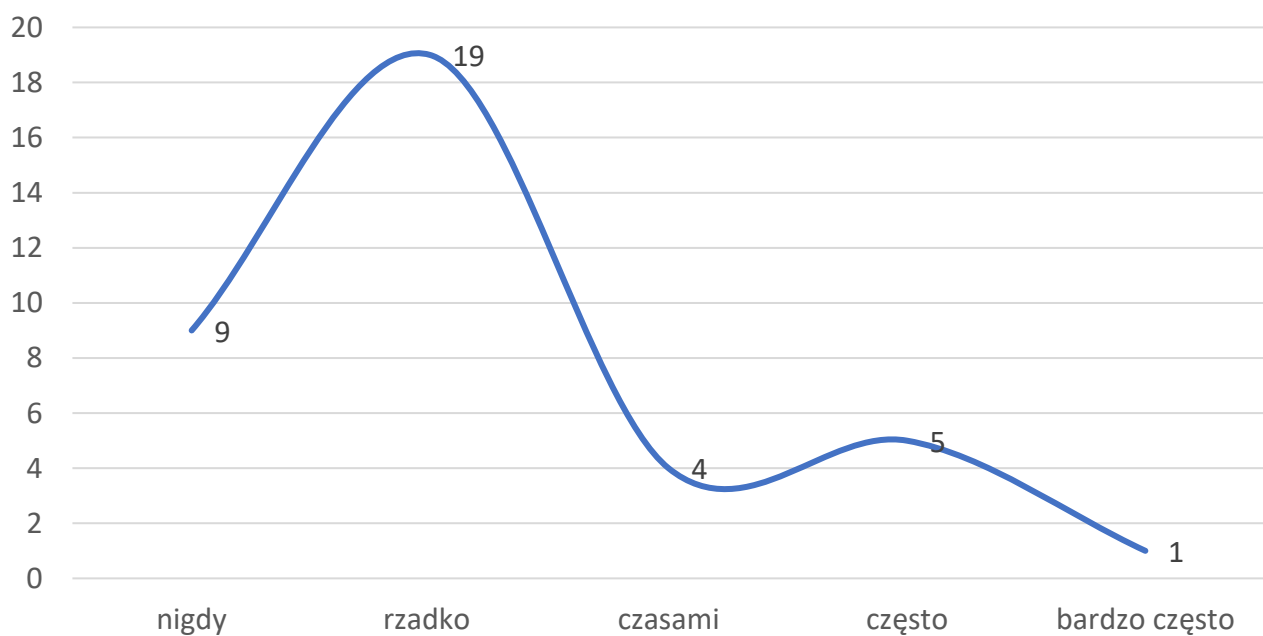

- nigdy
- rzadko
- czasami
- często
- bardzo często

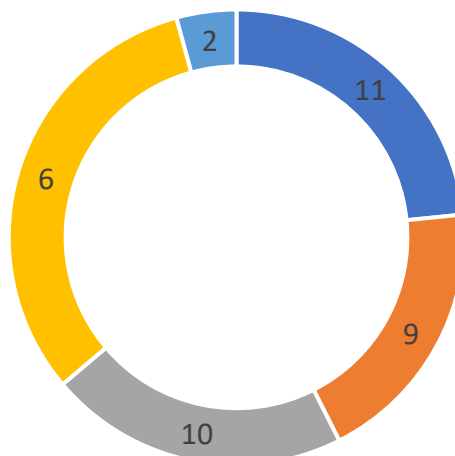
Czy odczuwasz irytację lub niepokój, gdy nie możesz korzystać z internetu lub urządzeń elektronicznych?

Czy korzystanie z internetu lub innych gier wpływa na zaniechanie np. domowych obowiązków?

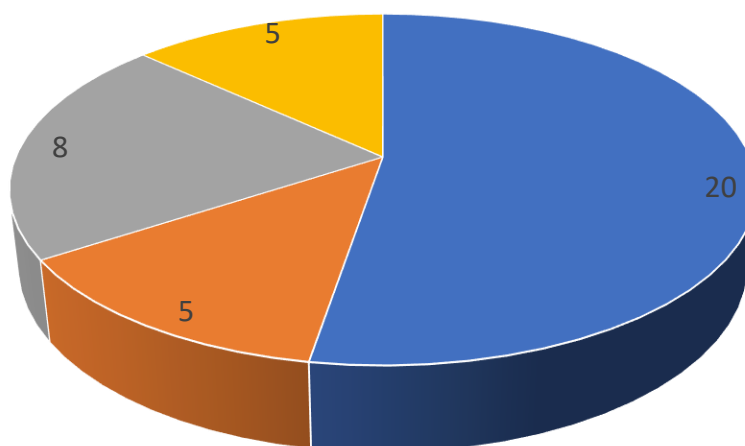

Czy zdarza Ci się korzystać z telefonu lub komputera późno w nocy kosztem snu?

■ nigdy ■ rzadko ■ czasami ■ często ■ bardzo często

Czy osoby bliskie zwracały Ci uwagę, że spędzasz zbyt dużo czasu przy urządzeniach elektronicznych?

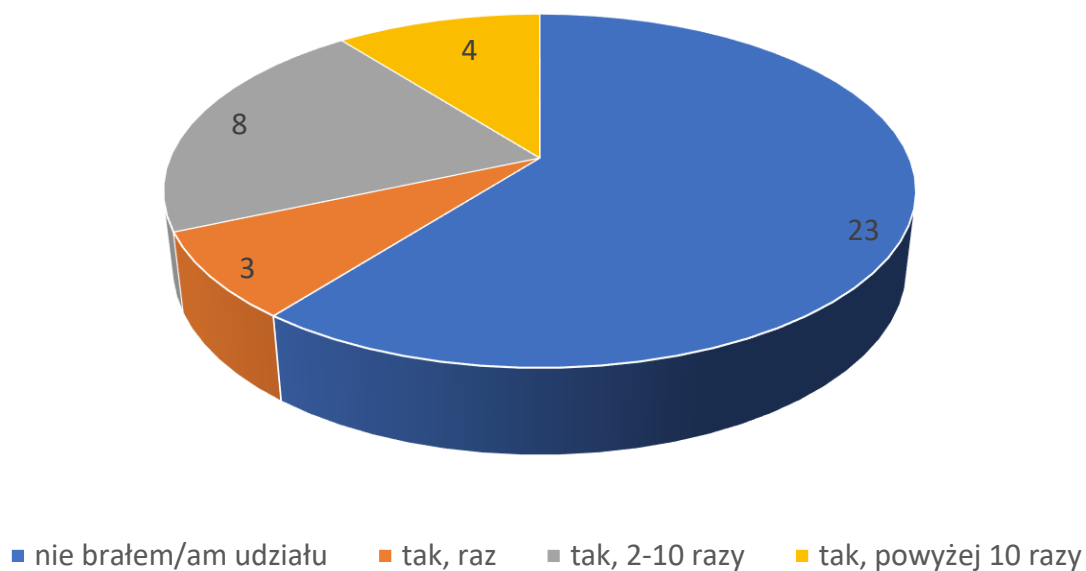

■ nigdy ■ raz lub 2 razy ■ czasami ■ często

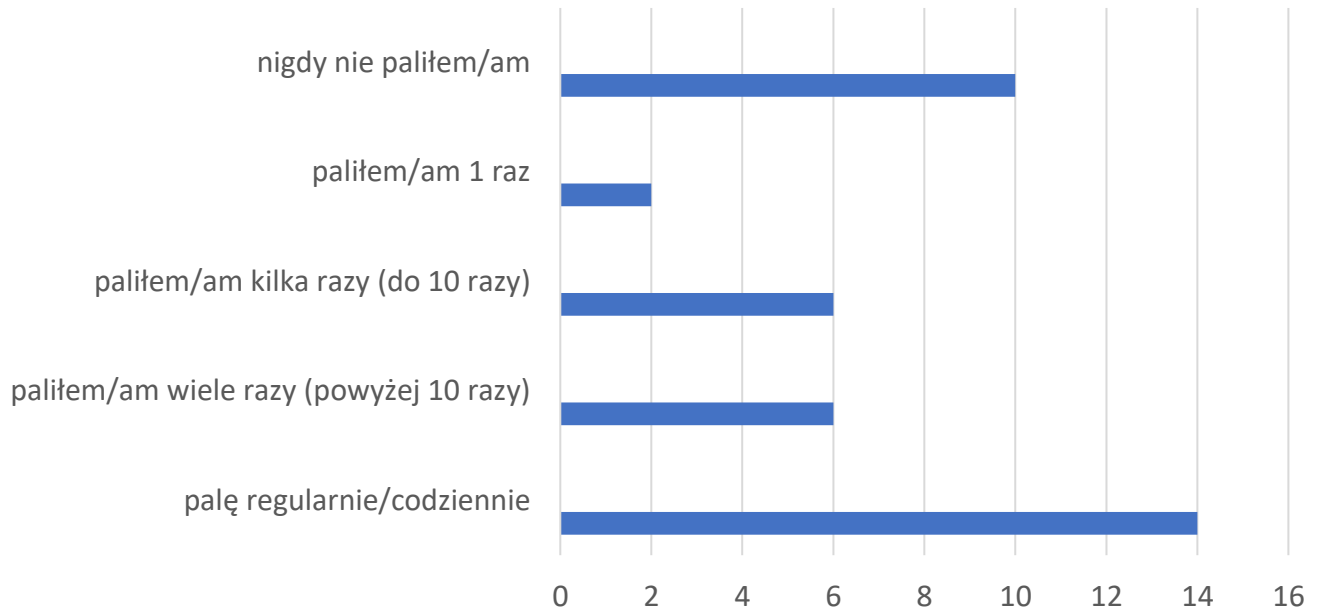
Czy zdarza Ci się ukrywać przed innymi faktyczny czas spędzony przy urządzeniach elektronicznych lub w internecie?

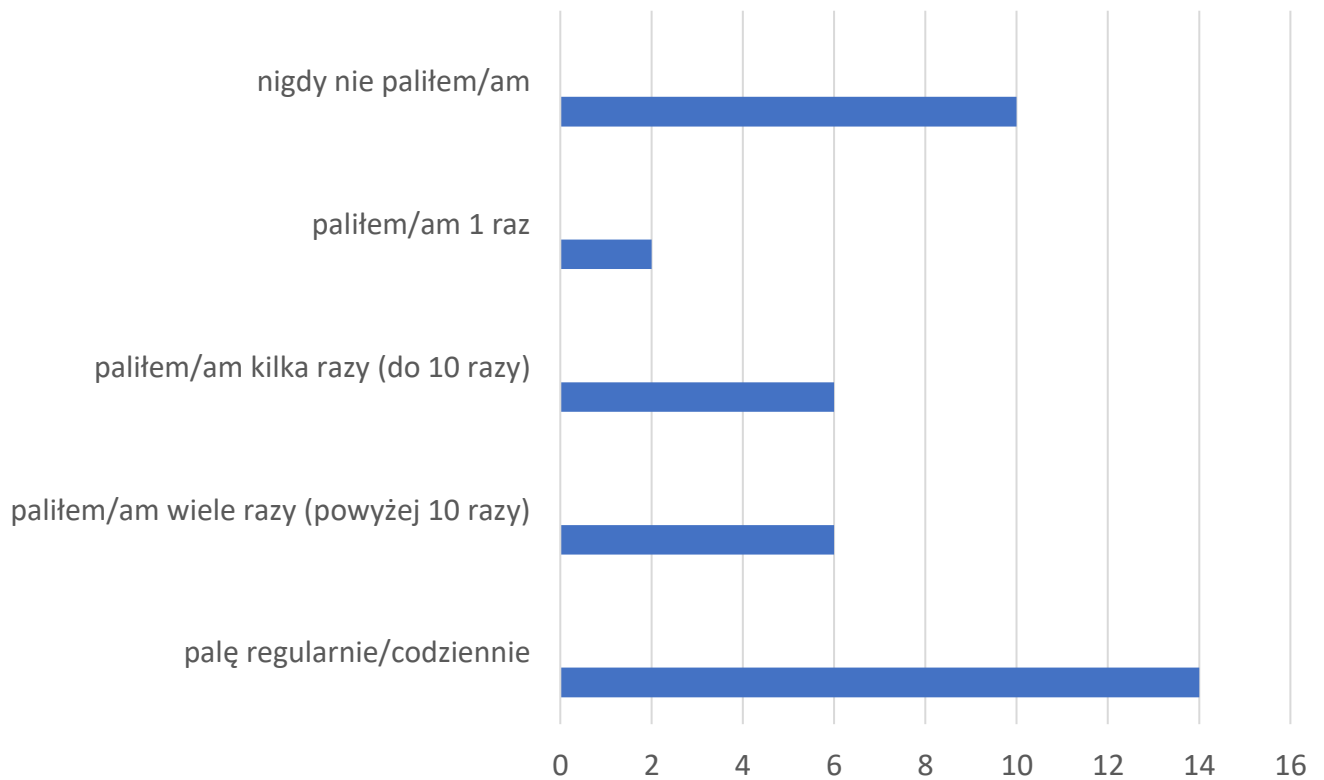
Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy brałeś/aś udział w grach, w których można wygrać lub przegrać pieniądze (np. loterie, zakłady bukmacherskie, automaty)?

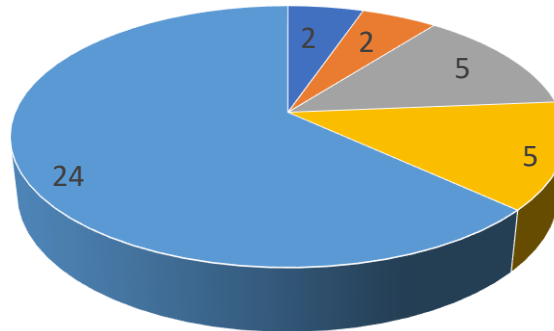
Ile razy w życiu palileś/aś papierosy?

Ile razy w życiu palileś/aś e-papierosy?

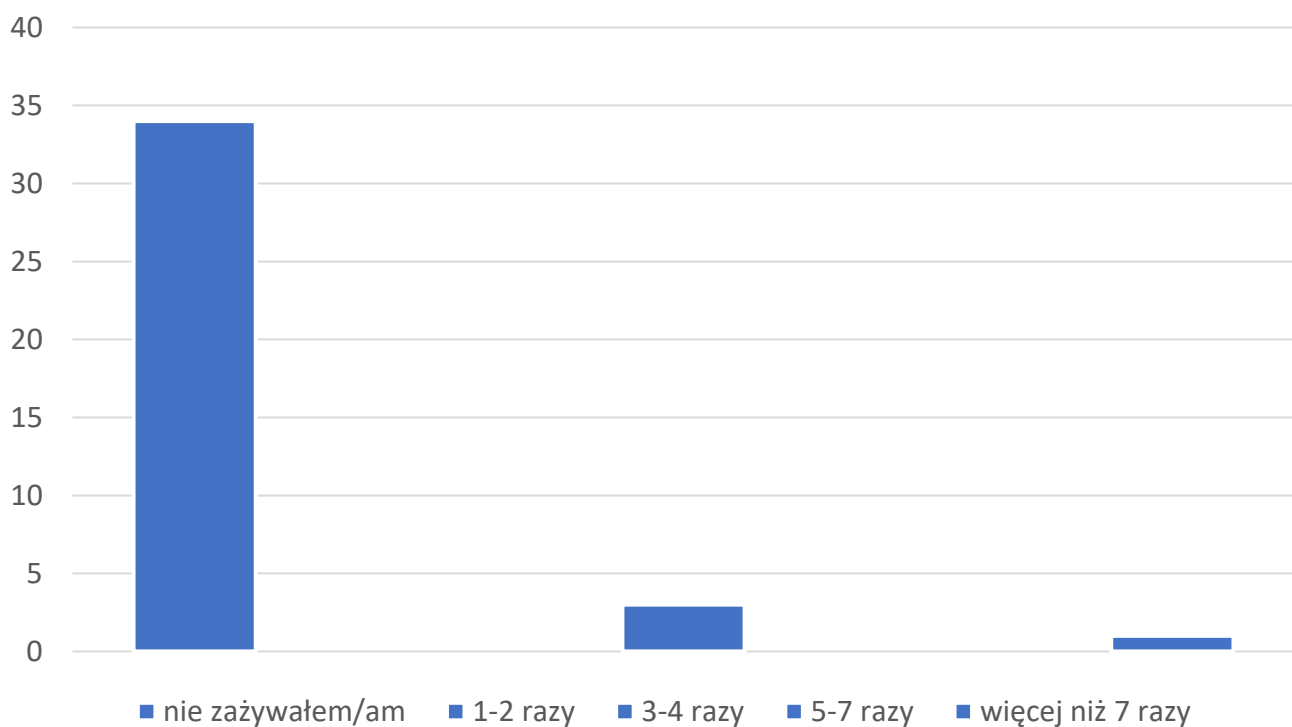
Ile razy w życiu zażywałeś/aś środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze)?

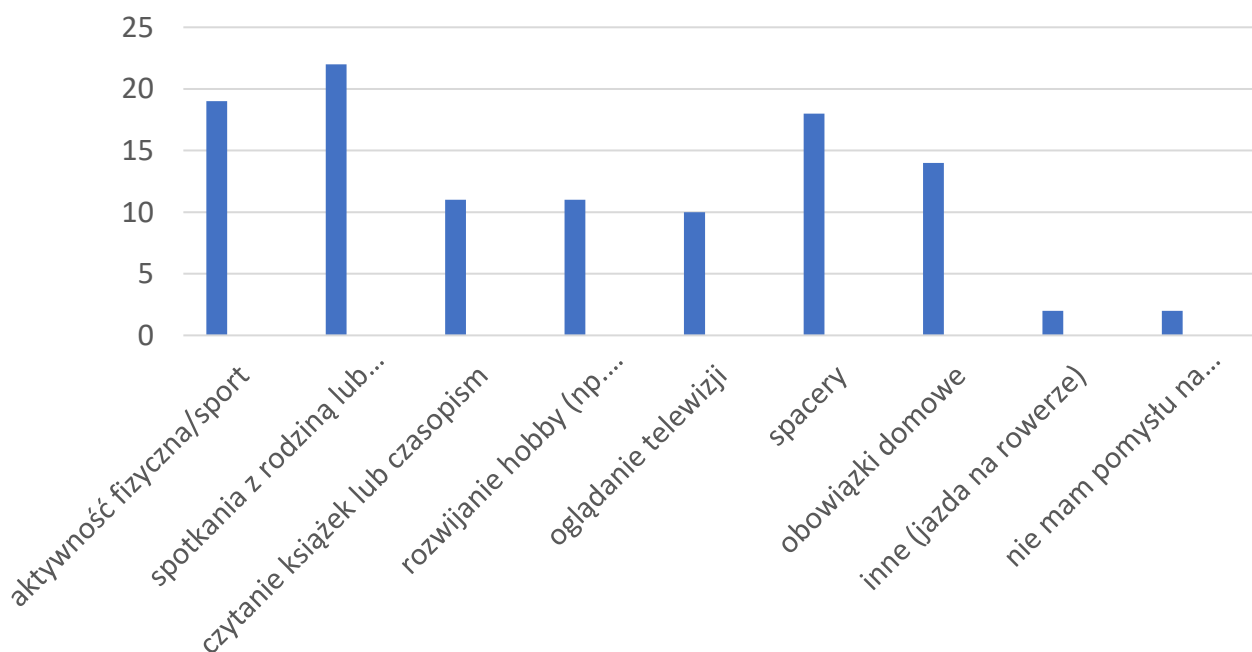
- zażywałem/am regularnie/codziennie
- zażywałem/am wiele razy (powyżej 10 razy)
- zażywałem/am kilka razy (do 10 razy)
- zażywałem/am jednokrotnie
- nigdy nie zażywałem/am

□

Jak często zażywałeś/aś środki psychoaktywne w ciągu ostatnich 30 dni?

Co najczęściej robisz w wolnym czasie poza korzystaniem z internetu? Można zaznaczyć więcej niż 1-ną odpowiedź.

Wnioski końcowe

Na podstawie przeprowadzonych badań można stwierdzić, że:

1. Spożywanie alkoholu występuje w badanej grupie, jednak w większości przypadków ma charakter okazjonalny.
2. Internet i media społecznościowe stanowią istotną część życia badanych, jednak większość korzysta z nich w sposób umiarkowany.
3. U części respondentów występują sygnały problematycznego korzystania z internetu, np. korzystanie w nocy lub dłużej niż planowano.
4. Hazard nie jest zjawiskiem powszechnym, choć część badanych miała z nim kontakt.
5. Palenie papierosów tradycyjnych i używanie e-papierosów jest stosunkowo częste, co wskazuje na potrzebę działań profilaktycznych w tym obszarze.
6. Zażywanie narkotyków jest rzadkie, choć część badanych deklaruje jednorazowy lub sporadyczny kontakt z substancjami psychoaktywnymi.
7. Badani stosunkowo często angażują się w aktywności społeczne i fizyczne, które stanowią istotny element profilaktyki uzależnień.

Badana grupa nie wykazuje wysokiego poziomu zachowań ryzykownych. Wyniki badań wskazują jednak na konieczność kontynuowania działań profilaktycznych w następujących obszarach:

- okazjonalne spożywanie alkoholu,
- higiena cyfrowa oraz przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym,
- palenie tytoniu oraz korzystanie z e-papierosów,
- profilaktyka związana z narkotykami i substancjami psychoaktywnymi,

VI. Cel główny

Celem głównym programu jest zminimalizowanie aktualnie istniejących problemów i zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i narkotyków, a także przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym.

Realizacja celu głównego Programu polegać będzie na podejmowaniu kompleksowych i skoordynowanych działań ukierunkowanych na ograniczanie dostępności oraz skali używania alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, a także zapobieganie rozwojowi uzależnień behawioralnych. Działania te koncentrować się będą na wczesnej profilaktyce, wzmacnianiu czynników chroniących oraz ograniczaniu czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, rodzin z problemami uzależnień oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Program zakłada równoczesne zmniejszanie negatywnych konsekwencji społecznych, zdrowotnych i ekonomicznych wynikających z uzależnień, w tym przemocy domowej, zaburzeń zdrowia psychicznego, problemów wychowawczych i zawodowych, a także obciążeń systemu pomocy społecznej i ochrony zdrowia. Osiągnięcie celu głównego realizowane będzie poprzez zintegrowane działania profilaktyczno-edukacyjne, interwencyjne oraz wspierające, prowadzone we współpracy instytucji samorządowych, służb publicznych oraz organizacji pozarządowych, przy jednoczesnym promowaniu zdrowego, odpowiedzialnego i aktywnego stylu życia wśród mieszkańców Gminy Milicz.

VII. Cele szczegółowe i wskaźniki realizacji

1. Zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Milicz na temat zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

Wskaźniki:

- liczba zrealizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych,
- liczba uczestników działań edukacyjnych (dzieci, młodzież, rodzice, dorośli),
- liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych,
- liczba materiałów edukacyjnych rozpowszechnionych wśród mieszkańców.

2. Wzmocnienie czynników chroniących oraz ograniczenie czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Wskaźniki:

- liczba placówek oświatowych realizujących programy profilaktyczne,
- liczba dzieci i młodzieży objętych zajęciami profilaktycznymi,
- liczba programów rozwijających kompetencje psychospołeczne,
- liczba alternatywnych form spędzania czasu wolnego (zajęcia sportowe, kulturalne).

3. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, psychologicznej i wsparcia społecznego dla osób uzależnionych, współuzależnionych, zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, a także związanych z uzależnieniami behawioralnymi.

Wskaźniki:

- liczba osób objętych pomocą psychologiczną lub terapeutyczną,
- liczba przeprowadzonych konsultacji specjalistycznych,
- liczba rodzin korzystających z form wsparcia,
- liczba osób skierowanych do leczenia odwykowego.

4. Ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych i zdrowotnych wynikających z uzależnień, w tym przemocy domowej i zaburzeń zdrowia psychicznego.

Wskaźniki:

- liczba interwencji związanych z problemem uzależnień,
- liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”,
- liczba działań interwencyjnych i pomocowych,
- liczba osób objętych wsparciem w sytuacjach kryzysowych.

5. Zwiększenie skuteczności współpracy i koordynacji działań instytucji oraz podmiotów realizujących Program.

Wskaźniki:

- liczba spotkań i działań o charakterze interdyscyplinarnym,
- liczba wspólnych inicjatyw instytucji i organizacji pozarządowych,
- liczba zawartych porozumień lub umów o współpracy,
- liczba przeprowadzonych szkoleń dla realizatorów Programu.

6. Monitorowanie i ewaluacja realizowanych działań w celu podnoszenia ich jakości i adekwatności do lokalnych potrzeb.

Wskaźniki:

- liczba sporządzonych sprawozdań i raportów rocznych,
- stopień realizacji zaplanowanych działań,
- liczba wprowadzonych rekomendacji i modyfikacji Programu,
- wyniki analiz danych statystycznych i ewaluacyjnych

Tabela: Cele szczegółowe, działania, realizatorzy, finansowanie i wskaźniki

Lp.	Cel szczegółowy	Działania	Realizatorzy	Źródła finansowania	Wskaźniki	Źródła danych
1.	Zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Milicz w zakresie zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych • kampanie informacyjne • dystrybucja materiałów edukacyjnych • spotkania i warsztaty edukacyjne 	GKRPA, OPS, placówki oświatowe, NGO, podmioty ochrony zdrowia	Opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba programów • liczba uczestników • liczba kampanii • liczba materiałów 	sprawozdania realizatorów, listy obecności, raporty
2.	Wzmocnienie czynników chroniących i ograniczenie czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.	<ul style="list-style-type: none"> • programy profilaktyczne w szkołach • zajęcia rozwijające kompetencje psychospołeczne • organizacja zajęć sportowych i kulturalnych • wsparcie inicjatyw środowiskowych 	placówki oświatowe, GKRPA, OPS, instytucje kultury, NGO	Opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba placówek • liczba uczestników • liczba programów • liczba form spędzania czasu wolnego 	sprawozdania szkół, dokumentacja projektowa
3.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, psychologicznej i wsparcia społecznego dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.	<ul style="list-style-type: none"> • konsultacje specjalistyczne • wsparcie terapeutyczne i psychologiczne • kierowanie do leczenia odwykowego • grupy wsparcia dla rodzin 	OPS, GKRPA, podmioty lecznicze, NGO	Opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych pomocą • liczba konsultacji • liczba rodzin • liczba skierowań 	rejestry OPS i GKRPA, sprawozdania
4.	Ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych i zdrowotnych uzależnień, w tym przemocy domowej i kryzysów zdrowia psychicznego.	<ul style="list-style-type: none"> • interwencje kryzysowe • procedury „Niebieskie Karty” • wsparcie osób doświadczających przemocy • działania interwencyjno-pomocowe 	OPS, Policja, GKRPA, Zespół Interdyscyplinary, NGO	Opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba interwencji • liczba procedur NK • liczba działań pomocowych • liczba osób objętych wsparciem 	dokumentacja OPS, Policji, Zespół Interdyscyplinary
5.	Zwiększenie skuteczności współpracy i koordynacji działań instytucji oraz podmiotów realizujących Program.	<ul style="list-style-type: none"> • spotkania interdyscyplinarne • wspólne inicjatywy • zawieranie porozumień • szkolenia dla realizatorów 	GKRPA, OPS, Policja, placówki oświatowe, NGO	Opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba spotkań • liczba inicjatyw • liczba porozumień • liczba szkoleń 	protokoły, porozumienia, listy obecności

6.	Monitorowanie i ewaluacja realizacji Programu oraz dostosowanie działań do lokalnych potrzeb.	<ul style="list-style-type: none"> • monitoring realizacji działań • analiza danych i wskaźników • opracowanie sprawozdań rocznych • wprowadzanie rekomendacji 	Urząd Miejski, GKRPA, OPS	Opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba raportów • stopień realizacji celów • liczba rekomendacji 	sprawozdania roczne, analizy statystyczne
----	---	--	---------------------------	---	--	---

VIII. Realizatorzy programu, finansowanie, monitoring i ewaluacja

1. Realizatorzy programu

Za realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2026 odpowiadają:

- Burmistrz Gminy Milicz – odpowiedzialny za nadzór administracyjny i finansowy nad realizacją programu, przygotowanie dokumentacji oraz sprawozdań dla Rady Miejskiej, a także współpracę z instytucjami i partnerami lokalnymi.
- Urząd Miejski w Miliczu – współpracuje z Burmistrzem i GKRPA w zakresie realizacji programu, zapewnia wsparcie organizacyjne i administracyjne, prowadzi monitoring finansowy oraz przygotowuje raporty dla organów nadzorczych.
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) w Miliczu, która:
 - a) realizuje zadania w zakresie motywowania osób uzależnionych do podjęcia leczenia, opiniuje wnioski dotyczące zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, kontroluje punkty sprzedaży alkoholu oraz inicjuje i koordynuje działania profilaktyczne w gminie;
 - b) inicjuje działania w zakresie zadań własnych samorządu związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych;
 - c) podejmuje czynności zmierzające do zobowiązania osób uzależnionych od alkoholu do poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
 - d) opiniuje wydawanie zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miejskiej w Miliczu (limit i lokalizacja punktów, w których sprzedawane są napoje alkoholowe);
 - e) kontroluje przestrzeganie zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.

2. Współpracujące instytucje i podmioty

- Placówki oświatowe (szkoły podstawowe, ponadpodstawowe, przedszkola) – prowadzenie programów profilaktycznych, zajęć wychowawczych i edukacyjnych.
- Placówki ochrony zdrowia (np. Poradnia Terapii Uzależnień, punkty konsultacyjne).
- Komenda Powiatowa Policji w Miliczu – działania prewencyjne, kontrolne, edukacyjne i interwencyjne.
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Miliczu.
- Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i fundacje realizujące działania w zakresie profilaktyki uzależnień i promocji zdrowia.
- Instytucje kultury – m.in.: Ośrodek Kultury w Miliczu, biblioteki, świetlice środowiskowe.
- Media lokalne – w zakresie informowania i promowania działań profilaktycznych.

3. Zasady finansowania programu

- 1) Źródła finansowania:
 - Środki finansowe pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z art. 41 ust. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
 - Środki z budżetu Gminy Milicz przeznaczone na realizację zadań z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania narkomanii.
- 2) Wynagradzanie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 - Za pracę w GKRPA jej członkowie otrzymywać będą wynagrodzenie w wysokości 130,00 zł brutto za każde posiedzenie;
 - Podstawą otrzymania wynagrodzenia jest udział w posiedzeniu GKRPA, potwierdzony własnoręcznym podpisem na liście obecności w dniu odbycia posiedzenia;
 - Wynagrodzenie wypłacane będzie nie częściej niż raz w miesiącu z wyjątkiem miesiąca grudnia, przelewem na wskazane przez członków GKRPA konta bankowe;
- 3) Zasady wydatkowania środków:
 - Środki finansowe są wydatkowane zgodnie z rocznym planem finansowym stanowiącym część budżetu gminy.
 - Priorytetowo finansowane są działania skierowane bezpośrednio do mieszkańców: dzieci, młodzieży, rodzin z problemem uzależnień oraz osób zagrożonych wykluczeniem.

-Finansowanie dotyczy m.in.:

- programów profilaktycznych w szkołach,
- warsztatów i szkoleń,
- poradnictwa psychologicznego i prawnego,
- działalności Punktu Konsultacyjnego,
- dotacji dla organizacji pozarządowych i placówek prowadzących działania profilaktyczne,

4) Rozliczenie środków:

- Realizatorzy programów i projektów finansowanych z budżetu gminy zobowiązani są do przedstawienia sprawozdań merytorycznych i finansowych.
- Wydatkowanie środków podlega corocznemu zatwierdzeniu przez Radę Miejską w Miliczu w ramach sprawozdania z wykonania programu.

4. Monitoring i ewaluacja programu

Monitorowanie sytuacji w zakresie uzależnień od alkoholu i narkotyków dostarcza informacji do planowania działań profilaktycznych oraz oceny ich skuteczności. System monitorowania stanowi zaplecze informacyjne dla podmiotów realizujących zadania z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień dla władz regionalnych i lokalnych oraz społeczności gminy.

Monitorowanie zjawisk związanych z uzależnieniami na terenie Gminy Milicz będzie polegało w szczególności na:

- Przeprowadzaniu społecznych badań na temat skali uzależnień w Gminie Milicz.
- Ewaluacji realizowanych programów profilaktycznych i terapeutycznych.
- Analizie sprawozdań z realizacji zadań.
- Przygotowaniu sprawozdania dla Rady Miejskiej w Miliczu.

Ewaluacja Programu oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia efektywności poszczególnych działań, szczególnie po ich zakończeniu. Dane te są

przydatne przy podejmowaniu decyzji dotyczących rozszerzenia bądź ograniczenia podejmowanych działań programowych oraz przy planowaniu kolejnych. W ramach ewaluacji ocenie metodami jakościowymi oraz ilościowymi podlegają bezpośrednie skutki działań dla ich beneficjentów. Przedmiotem ewaluacji jest przede wszystkim skuteczność programów, im większy procent zamierzonego rezultatu udaje się osiągnąć. Ewaluacja programu dokonuje się po jego zakończeniu.

Monitoring realizacji Gminnego Programu prowadzony będzie poprzez:

- Sprawozdania wewnętrzne.
- Sprawozdania zewnętrzne dla odpowiednich instytucji.
- Raport z wykonania programu i efektów jego realizacji przedstawiony zostanie Radzie Miejskiej w Miliczu w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

Procedura ewaluacji:

Sporządzenie rocznego sprawozdania z realizacji programu przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i przedłożenie go Burmistrzowi oraz Radzie Miejskiej Milicza.

5. Zakładane rezultaty realizacji programu

- Wzrost świadomości społecznej w zakresie zagrożeń związanych z uzależnieniami.
- Zwiększenie liczby osób i rodzin objętych wsparciem terapeutycznym i profilaktycznym.
- Zmniejszenie liczby przypadków przemocy domowej powiązanej z uzależnieniem.
- Wzrost liczby instytucji i organizacji aktywnie uczestniczących w działaniach profilaktycznych.
- Rozwój współpracy międzysektorowej w zakresie zdrowia publicznego, profilaktyki i integracji społecznej.

6. Okres obowiązywania programu

Niniejszy program obowiązuje w roku **2026**, a jego realizacja będzie corocznie planowana i rozliczana w ramach budżetu gminy Milicz. Program może być modyfikowany i aktualizowany w przypadku zmian w przepisach prawa, diagnozie nowych potrzeb lub rekomendacji z ewaluacji.

**Preliminarz wydatków na 2026 r. z podziałem na poszczególne zadania w ramach Działu 851 - Ochrona zdrowia, Rozdziału 85153 –
Przeciwdziałanie narkomanii Rozdziału 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi**

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu:

L.p.	Zadanie do zrealizowania	Sposób realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Kwota w zł	Realizacja kierunku działań określonego w Narodowym Programie Zdrowia
1.	Finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego	<ul style="list-style-type: none"> - konkurs ofert dla organizacji pożytku publicznego, - pomoc terapeutyczna ukierunkowana głównie na rozpoznawanie i wspieranie rodzin w sytuacjach kryzysowych, w tym z problemem alkoholowym, narkomanii i innych uzależnień od środków psychoaktywnych, - wspieranie poradnictwa, prowadzenie grup wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, - pomoc prawna w zakresie uzależnień, przeciwdziałania przemocy domowej i inne porady z zakresu prawa rodzinnego i karnego, - realizacja szkoleń dla terapeutów i działalności edukacyjnej. 	- stowarzyszenia i organizacje pożytku publicznego	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających z porad - liczba porad, konsultacji - liczba rodzin korzystających z pomocy - liczba porad prawnych - liczba szkoleń 	140 000	<p>Działania informacyjne i edukacyjne</p> <p>Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych</p> <p>Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa</p>

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą domową:

L.p.	Zadanie do zrealizowania	Sposób realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Kwota w zł	Realizacja kierunku działań określonego w Narodowym Programie Zdrowia
1.	Finansowanie zajęć opiekuńczo-wychowawczych organizowanych w placówkach wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży zagrożonych niedostosowaniem społecznym. Udzielanie dzieciom wsparcia w radzeniu sobie z problemami, pomoc w odrabianiu lekcji, tworzenie różnych form aktywnego spędzania czasu z nastawieniem na działania korygujące	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie przez OPS placówki wsparcia dziennego Świetlicy Środowiskowej Chatka Puchatka, - praca z grupą dzieci, pomoc indywidualna w nauce, - współpraca z rodziną dziecka, - finansowanie zajęć socjoterapeutycznych, opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci z grup ryzyka, - rozwiązywanie problemów rodziny oraz realizacja indywidualnych planów pomocy rodzinie, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. - działalność edukacyjna, szkoleniowa dla realizatorów zajęć. 	-Ośrodek Pomocy Społecznej w Miliczu	<ul style="list-style-type: none"> - ilość placówek w których organizowana jest pomoc dla dzieci, - ilość uczestników placówek wsparcia dziennego, - liczba rodziców i opiekunów objętych pomocą, - ilość realizowanych programów profilaktycznych, - ilość szkoleń. 	451 660,20	<p>Działania informacyjne i edukacyjne</p> <p>Profilaktyka uniwersalna</p>
2.	Współfinansowanie Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej	<ul style="list-style-type: none"> - dotacja celowa - udzielanie specjalistycznej pomocy psychologicznej, poradnictwa socjalnego i prawnego oraz schronienia do 3 	- Starostwo Powiatowe w Miliczu,	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających z porad, - liczba porad, konsultacji, 	20 000	

		<p>miesiący osobom i rodzinom będącym w stanie kryzysu - nawiązanie i wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową, a także będącymi w sytuacji kryzysowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> - upowszechnienie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy, - opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą domową w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową, - prowadzenie specjalistycznego poradnictwa, - zapewnienie dostępu lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych i informacyjnych dla osób dotkniętych kryzysem, - realizacja programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, - monitorowanie udziału tych osób w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych oraz badanie skuteczności programu przez monitorowanie zachowań przez okres 3 lat po zakończeniu 	<ul style="list-style-type: none"> - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Miliczu, - Gmina Milicz, - Gmina Krośnice, - Gmina Cieszków. 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin korzystających z pomocy, - liczba porad prawnych, - liczba szkoleń. 		
--	--	--	---	---	--	--

		programu korekcyjno – edukacyjnego.				
3.	Finansowanie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Miliczu	<ul style="list-style-type: none"> - udział w posiedzeniach Komisji, - wykonywanie czynności zmierzających do zobowiązania osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego, - opiniowanie projektu i realizacji GPPiRPA, - szkolenia członków GKRPA w Miliczu, - podejmowanie działań o charakterze profilaktycznym, edukacyjnych i informacyjnych kierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, - kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych, - inne działania skierowane do społeczności lokalnej, - wynagrodzenia, - opłaty sądowe, - szkolenie sprzedawców. 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe, - poradnie leczenia odwykowego, - Ośrodek Pomocy Społecznej w Miliczu, - biegli sądowi, - Sąd Rejonowy w Miliczu, - Komenda Powiatowa Policji w Miliczu. 	<ul style="list-style-type: none"> - ilość wniosków skierowanych w związku z nadużywaniem alkoholu, - ilość badań wykonanych przez biegłych sądowych, - ilość działań profilaktycznych, szkoleń skierowanych do właścicieli i sprzedawców punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz ilość kontroli przeprowadzonych w placówkach handlowych zajmujących się sprzedażą napojów alkoholowych. 	117 000	<p>Działania informacyjne i edukacyjne</p> <p>Zwiększanie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych</p> <p>Zadania regulacyjne i zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów</p>

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży- w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych, prowadzenie punktu konsultacyjnego:

L.p.	Zadanie do zrealizowania	Sposób realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Kwota w zł	Realizacja kierunku działań określonego w Narodowym Programie Zdrowia
1.	Realizacja profilaktyki problemów uzależnień dla dzieci i młodzieży. Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo - wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży. Realizacja innych form uzupełniających programy profilaktyczne, w tym działalność informacyjna, edukacyjna. Działania skierowane do społeczności lokalnej	<ul style="list-style-type: none"> - konkurs ofert dla organizacji pożytku publicznego, - organizacja warsztatów i programów edukacyjnych, profilaktycznych w szkołach, przedszkolach oraz innych placówkach oświatowych, - realizacja programów profilaktyki uniwersalnej, selektywnej, - prowadzenie w środowisku dzieci i młodzieży działań informacyjno - edukacyjnych oraz zagospodarowania czasu wolnego, ukierunkowanych na rozwój społeczny i profilaktykę uzależnień behawioralnych oraz od alkoholu, narkotyków, - przeciwdziałanie narkomanii, - zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych i informatycznych o tematyce uzależnień, 	stowarzyszenia i organizacje pożytku publicznego	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań, - liczba uczestników, - ilość placówek, w których realizowane będą działania, - liczba organizacji otrzymujących wsparcie, - liczba osób korzystających z pomocy, - organizacji pozarządowych, - liczba i rodzaj podjętych działań. 	71 339,80	<p>Działania informacyjne i edukacyjne</p> <p>Profilaktyka uniwersalna</p> <p>Profilaktyka selektywna</p> <p>Edukacja zdrowotna</p> <p>Szkolenie kadr</p> <p>Działania informacyjne,</p> <p>Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych,</p> <p>Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa</p>

	<p>Wspieranie działalności środowisk wzajemnej pomocy w realizacji zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, poprzez niesienie pomocy osobom z problemem alkoholowym i członkom ich rodzin</p>	<ul style="list-style-type: none"> - inicjowanie i dofinansowanie do ogólnopolskich akcji profilaktycznych, - finansowanie warsztatów, szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień dla nauczycieli, pedagogów, rodziców, - realizacja badań, sondaży, ankiet, diagnozy zagrożeń i zapotrzebowania profilaktycznego, wśród dzieci i młodzieży, - prowadzenie punktu konsultacyjnego w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przeciwdziałania przemocy domowej, - współpraca z lokalnymi mediami i instytucjami kultury w celu propagowania działań na rzecz profilaktyki uzależnień oraz informowania o instytucjach i placówkach świadczących pomoc rodzinie, - wspieranie działalności środowisk abstynenckich i innych organizacji pozarządowych działających w obszarze profilaktyki i uzależnień, -organizowanie lokalnych imprez, konkursów, zawodów, wycieczek i zajęć promujących styl życia bez alkoholu i innych używek. 				
--	---	--	--	--	--	--

4. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

Działania	Wskaźniki	Realizacja kierunku działań określonego w Narodowym Programie Zdrowia
<p>1. Ograniczanie dostępności do napojów alkoholowych,</p> <p>2. Inne działania podejmowane w zakresie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ilość kontroli lub wizytacji przeprowadzonych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych, - ilość wszczętych i zakończonych postępowań w sprawie cofnięcia przedsiębiorcy zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, - ilość punktów sprzedaży detalicznej w obszarach o zwiększonym ryzyku występowania negatywnych skutków używania alkoholu, - ilość podjętych działań, - ilość akcji profilaktycznych, informacyjno- edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, kampanii społecznych dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim. 	<p>Zadania regulacyjne i zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów</p> <p>Działania informacyjne i edukacyjne</p>

Uzasadnienie

I. Podstawy normatywne podjęcia uchwały

Art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436) art. 4¹ ust. 1 ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), w zw. z art. 10 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939).

II. Potrzeba powzięcia uchwały

Realizacja powyższych zadań odbywa się w oparciu o Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, który stanowi podstawowy dokument wyznaczający lokalną politykę w zakresie zapobiegania uzależnieniom oraz ograniczania szkód społecznych i zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych. Gminy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii został opracowany na lata 2026-2029 co umożliwi prowadzenie spójnych, długofalowych i systematycznych działań profilaktycznych, terapeutycznych oraz edukacyjnych. Program uwzględnia lokalne potrzeby i problemy społeczne, w szczególności skalę zjawisk związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, a także kierunki działań określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Podjęcie uchwały jest zatem niezbędne dla zapewnienia ciągłości realizacji zadań gminy w przedmiotowym zakresie oraz skutecznego przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym.

III. Oczekiwania skutki społeczne

Głównym celem Programu jest ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, w szczególności szkód zdrowotnych oraz zaburzeń funkcjonowania rodzin, wynikających z używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez mieszkańców Gminy Milicz. Istotnym elementem działań jest również przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym, w tym sięganiu po alkohol i narkotyki przez dzieci i młodzież z terenu Gminy Milicz.

Realizacja Programu przyczyni się w szczególności do:

- ▶ zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i wsparcia dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin,
- ▶ podniesienia poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców w zakresie zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych,
- ▶ ograniczenia skali zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży,
- ▶ wzmocnienia działań profilaktycznych prowadzonych w szkołach i środowisku lokalnym,
- ▶ poprawy funkcjonowania rodzin dotkniętych problemem uzależnień, zwiększenia skuteczności współpracy instytucji i podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom na terenie Gminy Milicz.

IV. Źródła sfinansowania zadania (skutki finansowe podjęcia uchwały)

Finansowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026–2029 w Gminie Milicz odbywać się będzie ze środków własnych gminy. Źródłem finansowania zadań Programu są w szczególności dochody budżetu Gminy Milicz pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Niewykorzystane w danym roku budżetowym środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych nie wygasają z upływem roku budżetowego i przechodzą do wykorzystania w latach następnych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Wydatkowanie środków następować będzie zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności ustawą o finansach publicznych oraz ustawą Prawo zamówień publicznych.

V. Opinie i uzgodnienia

Podjęcie uchwały nie wymaga uzyskania opinii i uzgodnień ze strony innych organów bądź instytucji.